

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1959

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1962

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1959. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1959

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1959

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1962

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
MANUFACTURING AND MINING

METAL AND MINING INDUSTRIES
1959

BOARD OF TRADE

STOCKHOLM **1962**
K L BECKMANS TRYCKERIER AB

TILL KONUNGEN

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1959. Vid klassificeringen av bergverkens produktion på skilda varuslag har i denna berättelse tillämpats en ny för all näringsstatistik gemensam varunomenklatur. En närmare redogörelse för denna nomenklatur återfinnes på sid. 14. I övrigt ansluter sig berättelsen i fråga om plan och uppställning till närmast föregående års berättelse. Preliminära uppgifter om bergshantering 1959 har tidigare offentliggjorts i Kommersiella Meddelanden.

Stockholm i april 1962.

Underdånigst

NILS MALMFORS

ARTHUR ERIKSSON

B. Nyvander

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Text	Sid.		Sid.
I. Tillämpade redovisningsgrunder	12	Tab. E. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade efter arbetsgivare	17
II. Allmän översikt	15		
III. Gruvor och stenindustriella anläggningar	18	Tab. F. Produktionen av järnmalm inom olika län åren 1957—1959	19
Produktion:		Tab. G. Berg- och malmbrytningen i järnmalmgruvorna samt malmvärdet inom olika län	19
Järnmalm	18	Tab. H. Fördelning av direkt användbar malm efter järnhalt, fosforhalt och svavelhalt inom olika län	20
Andra malmer än järnmalm	23	Tab. I. Fördelning av bearbetad anrikningsgods och slig efter järnhalt	21
Stenkol, eldfast lera och klinkerlera	24	Tab. J. Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott åren 1955—1959	22
Oarbetad sten och stenarbeten ...	25	Tab. K. Omsättningen av direkt användbar malm, slig och sinter av järnmalm	23
Förbrukning av vissa råvaror m. m. .	26	Tab. L. Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1956—1959	23
Bränsle, smörjmedel och elenergi ..	28	Tab. M. Produktionen av stenkol, eldfast lera och klinkerlera åren 1955—1959	25
Drivkraft	28	Tab. N. Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur	26
Förvaltnings- och arbetarpersonal ...	28	Tab. O. Bränsleförbrukningen vid gruvor och stenindustriella anläggningar	27
Fyndigheters förvärvande och försvar	31	Tab. P. Vid gruvor, anriknings-, briкетterings- och sintringsverk använda motorer 1955—1959 ..	28
IV. Järn- och stålverk samt metallframställningsverk	33	Tab. R. Förvaltningspersonalen inom gruvföretag och stenindustriella anläggningar	29
Produktion:		Tab. S. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom gruvor och stenindustriella anläggningar	30
Tackjärn	33	Tab. T. Arbetarpersonal vid malm- och stenkolsbrytning	31
Ferrolegeringar och järnsvamp ...	36		
Smidbara mellanprodukter	36		
Smidda, valsade och dragna produkter av väll- och götmetall	39		
Andra metaller än järn	41		
Förbrukning av råvaror m. m.	41		
Bränsle, smörjmedel och elenergi ...	44		
Drivkraft	48		
Förvaltnings- och arbetarpersonal ...	48		
Texttabeller			
Tab. A. Summariska uppgifter beträffande verksamheten inom bergverken	15		
Tab. B. Använd drivkraft samt förbrukningen av elenergi inom bergverken	16		
Tab. C. Drivkraft, använd vid bergverken, fördelad på olika slag av motorer	16		
Tab. D. Bränsleförbrukningen vid bergverken åren 1957—1959	17		

	Sid.		Sid.
Tab. U. Antal mutsedlar gällande malmer och andra inmutningsbara mineral	32	Tab. LL. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverken vid tillverkningen av vissa varuslag.....	46
Tab. W. Sättet för bibehållande av äganderätt till utmälen år 1959....	32	Tab. MM. Kvantitet och inköpsvärde av förbrukat träkol vid verk med framställning av järn och stål	46
Tab. X. Produktionen av tackjärn inom olika län åren 1957—1959	34	Tab. NN. Vid järn- och metallframställningsverken använda motorer	47
Tab. Y. Ugnar för tackjärnsframställning	34	Tab. OO. Förvaltningspersonal vid järn- och stålverk samt metallframställningsverk	48
Tab. Z. Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1955—1959.....	35	Tab. PP. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom järn- och stålverk samt metallframställningsverk	49
Tab. AA. Tackjärnsproduktionen per masugn inom olika län åren 1957—1959	35		
Tab. BB. Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt åren 1957—1959....	36	Tabellavdelning	
Tab. CC. Produktionen av ferrolegeringar åren 1956—1959	37	Tab. 1. Uppfordringen ur järnmalmsgruvorna	50
Tab. DD. Produktionen av götmetall åren 1955—1959.....	37	Tab. 2. Anrikning av järnmalm	58
Tab. EE. Ugnar för götmetallframställning	38	Tab. 3. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmsgruvor....	64
Tab. FF. Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika metallurgiska processer åren 1957—1959	38	Tab. 4. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna	68
Tab. GG. Fördelning av göt och stålgiutgods efter kvalitet åren 1958 och 1959.....	39	Tab. 5. Stenindustrins och kalkbrukens avsaluproduktion, fördelad på län	69
Tab. HH. Produktionen av smidda, varmvälsade och varmdragna produkter av väll- och götmetall åren 1957—1959	40	Tab. 6. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m.	70
Tab. II. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn åren 1958 och 1959	41	Tab. 7. Sintring av järnmalm	75
Tab. JJ. Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järn- och stålverk samt metallframställningsverk år 1959	42	Tab. 8. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar....	76
Tab. KK. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken	45	Tab. 9. Tillverkningen av vällmetall, göt och stålgiutgods	78
		Tab. 10. Tillverkningen av smidda, välsade och dragna produkter av väll- och götmetall.....	80
		Tab. 11. Drivkraft använd inom bergverken, fördelad på län.....	84
		Tab. 12. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade på län.....	85

TABLE OF CONTENTS

Text	Page		Page	
I. Methods used for the statistics.....	12	Tab. H.	Ore, directly applicable for smelting, according to content of iron, phosphorus and sulphur in each county.....	20
II. General survey.....	15			
III. Mines and stone working industry ...	18			
Production:				
Iron ore	18	Tab. I.	Ore for concentration and concentrates according to content of iron	21
Other ores than iron ore	23			
Coal, fireclay and clinker clay	24	Tab. J.	Mining according to work under ground and in open pits in 1955—1959	22
Crude stone and stone manufactures	25			
Consumption of raw materials, etc. ..	26	Tab. K.	Sales of ore, directly applicable for smelting, concentrates and sinter of iron ore	23
Fuel, lubricants and electric energy..	28			
Motive power	28	Tab. L.	Production of other ores than iron ore in 1956—1959	23
Administrative staff and workers	28	Tab. M.	Production of coal, fireclay and clinker clay in 1955—1959	25
Acquirement and defence of concessions	31			
IV. Iron and steel works, metal manufacturing works.....	33	Tab. N.	Kilns used for burning of lime, dolomite and infusorial earth .	26
Production:		Tab. O.	Consumption of fuel by mines and stone working industry...	27
Pig iron	33	Tab. P.	Motors used by mines and dressing, briquetting and sintering works in 1955—1959	28
Ferro-alloys and sponge iron	36			
Crude steel and wrought iron	36	Tab. R.	Administrative staff in mines and stone working industry...	29
Forged, rolled and drawn products of steel and wrought iron.....	93	Tab. S.	Number of workers by sex and age and number of working-hours in mines and stone working industry	30
Other metals than iron and steel..	41			
Consumption of raw materials, etc. ..	41	Tab. T.	Workers engaged in the extraction of ore and coal.....	31
Fuel, lubricants and electric energy..	44	Tab. U.	Number of claim certificates for ores and minerals	32
Motive power	48	Tab. W.	Procedures for retaining right of ownership of mines in 1959...	32
Administrative staff and workers	48	Tab. X.	Production of pig iron in each county in 1957—1959.....	34
		Tab. Y.	Furnaces for pig iron production	34
		Tab. Z.	Production of pig iron per blast furnace in 1955—1959.....	35
		Tab. AA.	Production of pig iron per blast furnace in each county in 1957—1959	35
		Tab. BB.	Output of pig iron according to method of production in 1957—1959	36
Tables in the text				
Tab. A.	Summary concerning the activity of metal and mining industries			15
Tab. B.	Motive power used and consumption of electric energy in metal and mining industries...			16
Tab. C.	Motive power used in metal and mining industries by type of motor			16
Tab. D.	Consumption of fuel in metal and mining industries in 1957—1959			17
Tab. E.	Mines and metal works and number of workers engaged by type of employer.....			17
Tab. F.	Production of pig iron in each county in 1957—1959			19
Tab. G.	Extraction from iron ore mines and value of ore in each county			19

	Page		Page
Tab. CC. Production of ferro-alloys in 1956—1959	37	Tab. PP. Number of workers by sex and age and number of working-hours at iron and steel and metal manufacturing works...	49
Tab. DD. Production of steel 1955—1959	37		
Tab. EE. Furnaces for steel production	38		
Tab. FF. Bessemer and open hearth steel by type of metallurgical process in 1958—1959	38		
Tab. GG. Ingots and steel castings by grade in 1957 and 1959.....	39		
Tab. HH. Production of forged, hot rolled and hot drawn products of steel and wrought iron in 1957—1959	40		
Tab. II. Production of other metals than iron in 1958 and 1959.....	41		
Tab. JJ. Consumption of raw materials, etc., by iron and steel works and metal manufacturing works	42		
Tab. KK. Consumption of fuel by iron and steel and metal manufacturing works.....	45		
Tab. LL. Consumption of fuel by iron and steel works in the manufacture of certain products.....	46		
Tab. MM. Quantity and purchase value of charcoal consumed at the production of iron and steel.....	46		
Tab. NN. Motors used by iron and steel and metal manufacturing works	47		
Tab. OO. Administrative staff at iron and steel and metal manufacturing works.....	48		

Tables

Tab. 1. Extraction from iron ore mines	50
Tab. 2. Dressing of iron ore	58
Tab. 3. Extraction from other ore mines than iron ore mines	64
Tab. 4. Extraction from coal mines	68
Tab. 5. Stone industry and lime kilns: production for sale in each county	69
Tab. 6. Crude stone and stone manufactures, etc.: production for sale in each county	70
Tab. 7. Sintering of iron ore	75
Tab. 8. Production of pig iron, sponge iron and ferro-alloys	76
Tab. 9. Production of wrought iron and crude steel	78
Tab. 10. Production of forged, rolled and drawn products of wrought iron and steel	80
Tab. 11. Motive power used in metal and mining industries in each county	84
Tab. 12. Establishments and workers in metal and mining industries in each county	85

Translation of Swedish words frequently occurring in the tables

Alunskiffer	Alum shale	Direkt användbar	
Andra malmgruvor ..	Other ore mines	malm	Ore directly applicable for smelting
Anläggning	Plant, mill	Driftstid	Working time
Antal	Number	Drivkraft	Motive power
Anrikning	Dressing	Dygn	Day and night
Arbetare	Worker		
Arbetspersonal	Workers	Eldfast lera	Fireclay
Arbetsställe	Establishment	Elektrisk generator-drift	Electric generator operation
Avhugg	Scrap	Elektro-	Electric
Avsalu	Sale	Elektrod-	Electrode
		Elenergi	Electric energy
Basisk	Basic	Ferrolegeringsverk ...	Ferro alloys mills
Belägenhet	Situation	Fosforhalt	Content of phosphorus
Bessemer	Bessemer	Fyndighet	Deposit
Bly	Lead	Förbrukning	Consumption
Blästermasugn	Blast furnace		
Bränning	Burning		
Bränsle	Fuel		

Förvaltningspersonal .	Administrative staff	Omedelbar maskin-drift	Direct machine work- ing operation
Genomsnittlig	Average	Periodisk	Periodical
Granit och gnejs	Granite and gneiss	Salutillverkningar . . .	Sales products
Gruva	Mine	Saluvärde	Sales value
Gruvfält	Mine-area	Silver- och blymalm .	Silver and lead ore
Gråberg	Rock	Sinter	Sinter
Göt	Ingots	Skifferoljeverk	Shale oil plant
Hjälparbetare	Auxiliary worker	Skrot	Scrap
Härd	Hearth	Slig	Concentrates
Hästkraft (hk)	Horsepower (H P)	Smältning	Smelting
I dagbrott	In open pits	Smidd, -a	Forged
Induktionsugn	Induction furnace	Sovring	Sorting
Industrigrenar	Branches of industry	Stenkol	Coal
Inmuta	Take out a claim	Stålgjutgods	Steel castings
Järnhalt	Iron content	Sur	Acid
Järnmalmsgruvor . . .	Iron ore mines	Svavel	Sulphur
Järnsvamp	Sponge iron	Svavelhalt	Content of sulphur
Järnverk	Steel works	Svavelkis	Iron pyrites
Kalk, kalksten	Lime, limestone	Sönade	Forfeited concessions
Kalk- och kritbruk . .	Lime and chalk mills	Tackjärn	Pig iron
Kapacitet	Capacity	Tegel	Bricks
Klinkerlera	Clinker clay	Tillverkningar	Products, manufactu- res
Koks	Coke	Timmar	Hours
Kolgruvor	Coal mines	Torv	Peat
Kontinuerlig	Continuous	Totalt	Total
Kvantitet	Quantity	Träbränsle	Wood fuel
Kvinnor	Women	Träkol	Charcoal
Lager	Stocks	Ugn	Furnace, kiln, retort
Ljusbågsugn	Electric arc furnace	Under jord	Underground
Län	County	Uppfordring	Hoisting, extraction
Marmor	Marble	Utgjorda arbetstimmar	Hours worked
Martingöt	Open hearth ingots	Utmål	Concession area
Masugn	Blast furnace	Varmdragna	Hot drawn
Masugns gas	Blast furnace gas	Varmvalsade	Hot rolled
Medelhalt	Average content	Vattenturbiner	Water turbines
Metallframställnings- verk	Metal manufacturing works	Ved	Firewood
Motor	Motor	Vällmetall	Wrought iron
Mutsedel	Claim certificate	Värde	Value
Män	Men	Ångturbiner	Steam turbines
		Äldre varp	Old waste
		Ämnen	Blooms, billets, slabs

Summary

The annual special report on the metal and mining industries in Sweden published by Kommerskollegium contains more details concerning those branches than the general report on industry. The statistics are based on data given by the producers concerned. The following branches are dealt with in the report: 1) iron ore mines and dressing, briquetting and sintering plants; 2) other ore mines and dressing plants; 3) coal mines; 4) iron and steel works and ferro-alloys plants; 5) metal manufacturing works; 6) stone working industry, i. e. feldspar and quartz mills, paving stone works, other stone quarries and crude stone works, stone processing industry; 7) lime and chalk mills; 8) shale oil plants.

The minor relapse in the output of the mining and primary metal industries in 1958 was followed in 1959 by a marked recovery especially in the production of steel and rolled products. To some extent, however, output remained below the 1957 figures.

The output of iron ores increased by 0,5 % and amounted to 18,4 million tons in 1959 in comparison with 18,3 millions in 1958. The production of sinter was 2 535 647 tons, an increase of 7,9 % in comparison with the previous year.

The total extraction of other metal ores amounted during 1959 to 10 468 tons of ore directly applicable for smelting and 685 753 tons of concentrates of different kinds to a total value of 157,9 million crowns. During recent years the mining, as regards the different products,

was distributed as has been shown in table L. A calculation of the different ores, has given as a result the quantities shown on page 24. Most important as regards exports was zinc ore both in respect of quantity and value.

The extraction of coal was somewhat lower during 1959 than during 1958 (table M).

Amongst the different kinds of stone wares the production of paving stone has decreased. At the lime and chalk kilns there was an increase in the production of burnt lime from 528 000 tons in 1958 to 550 559 tons in 1959. The quantities of slaked lime and burnt dolomite were slightly lower during the year covered by the report than in the previous year.

The production of oil from alum shale on an industrial scale required 2 656 000 tons of shale. Among other products 34 760 m³ of petrol and 35 500 tons of sulphur were produced in 6 retorts.

During the year 1 402 027 tons of pig iron were produced. The figure is lower by 3,1 % than the record production of 1 446 067 tons of the year of 1957. As regards the fuel used in the production of pig iron, there was an increase of coke pig iron, in 1959, by 93 668 tons to 1 297 899 tons. The output of charcoal pig iron which has declined over a long succession of years, decreased during 1959 by 17 132 tons.

The manufacture of ferro-alloys showed a great increase and amounted to

101 137 tons in comparison with 89 970 tons in 1958.

The quantity of sponge iron produced was 114 473 tons to a value of 50,5 million crowns. Corresponding figures for 1958 were 99 057 tons and 40,2 million crowns. A considerable expansion of this production can be expected during the next few years. The annual capacity is calculated at about 150 000 tons in the seven iron sponge plants now at work in the country.

The output of crude steel increased from 2 407 116 tons in 1958 to 2 825 894 tons in 1959. The output of 1959 represents the highest figure hitherto reached for these products. There was a continued increase in the production of open hearth ingots and higher qualities of electric arc furnace ingots. The production of electric steel, which during recent years has covered an increasing share of the total steel production, was in 1959 about 47 % thereof, corresponding to 45,4 % the preceding year.

Also the output of forged and hot rolled products was considerably higher than in the previous year. Especially may be mentioned an increased manufacture of concrete reinforcement bars and some

dimensions of sheetmetal. On the other hand the manufacture of beams was lower in comparison with the previous year.

The production of other metals than steel increased above all in the case of aluminium and lead.

It may be noted that in this report a new commodity classification has been introduced. This classification is based upon the Brussels nomenclature and connected to the SITC-Revised.

The total consumption of electric energy of the metal and mining industries during 1959 surpassed the year before by 4,6 % or 227 million kWh. This increase concerned mainly the steel works while there were minor reductions in several other branches.

The consumption of different kinds of fuel during the year covered by the report was on the whole characterized by the same tendencies as in the preceding year.

The total number of workers employed amounted to 65 027, of which 62 555 men and 2 472 women. The corresponding total for 1958 was 64 736. The increase in 1959 was apparent in several branches except mining.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	Repetition
Intet finns att redovisa	—	Magnitude nil
För litet att upptagas	0,0	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig	..	Data not available

I. Tillämpade redovisningsgrunder

a. Till bergshantering hörande verksamhetsgrenar

Kommerskollegii berättelse om Sveriges bergshantering, som utgör en specialberättelse beträffande bergverken, innehåller mera detaljerade uppgifter om dessa än kollegii allmänna industriberättelse. Följande industrigrenar behandlas i bergverksberättelsen: 1) järnmalmgruvor samt anriknings-, briketterings- och sintringsverk (inkl. sjö- och myrmalmstäckter), 2) andra malmgruvor och anrikningsverk, 3) kolgruvor, 4) järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk, 5) metallframställningsverk, 6) stenindustri, d. v. s. fältspats- och kvartsbrott, gatstenshuggerier, andra stenbrott och grovstenshuggerier samt finare stenförädlingsindustri, 7) kalk- och kritbruk samt 8) skifferoljeverk, vilka sistnämnda i industrierättelsen ingå i gruppen kemisk och kemisk-teknisk industri.

Bergverksstatistiken bygger på uppgifter lämnade av vederbörande näringsidkare. Jämlikt gruvlagen, § 77, och lagen den 28 maj 1886 angående stenkolsfyndigheter m. m., § 42, skall gruvägaren respektive koncessionsinnehavaren årligen före den 1 mars året näst efter redogörelseåret till bergmästaren insända statistiska uppgifter över sin verksamhet. Samma skyldighet föreligger jämlikt kungl. kungörelsen den 16 maj 1913 (nr 84) för var och en, vilken såsom näring idkar bergverksdrift, varvid den till bergmästaren insända uppgiften även skall omfatta fabrik, som drives i samband med bergverk. Uppgifterna inhämtas å blanketter, som fastställts av kommerskollegium efter samråd med olika statliga myndigheter och näringsorganisationer.

Beträffande företagens redovisning gäller, att malm- och kolgruvor samt järnverk och metallframställningsverk ingå i bergverksstatistiken oberoende av produktionens storlek. För stenindustri samt kalk- och kritbruk gälla i stort sett samma regler, som tillämpas inom industristatistiken. Fr. o. m. 1916 är sålunda antalet sysselsatta personer bestämmande för ett arbetsställes medtagande i statistiken. Beträffande de tidigare gällande reglerna hänvisas till 1916 års bergverksberättelse. För arbetsställes medräkning tillämpas sålunda med vissa nedan angivna undantag den huvudregeln, att antalet sysselsatta (ägare samt förvaltnings- och arbetarpersonal men exkl. hemarbetare) i årsgenomsnitt skall utgöra minst 5 personer. De större firmornas stenbrott och gatstenshuggerier äro dock undantagna från berörda regel. Det bör även påpekas, att produktionsuppgifterna genomgående hänföra sig till samtliga anläggningar, oberoende av storleken.

Principiellt räknas i bergverksstatistiken varje lokalt fristående arbetsställe (anläggning) som en industriell enhet. Med avseende på malmgruvorna gäller dock, att en anläggning stundom representerar en sammanslagning av såväl inom samma malmfält som i vissa fall inom olika malmfält belägna under samma förvaltning stående gruvbrytningsföretag. I samma grupper som gruvorna ingå även anriknings-, briketterings- och sintringsverk. I de fall, då dessa äro direkt kombinerade med gruvbrytning, ha de ej räknats som självständiga arbetsställen.

Gruppen järn- och stålverk samman-

faller i huvudsak med de i industriberättelsen under rubriken järn- och stålverk redovisade anläggningarna. I bergverksberättelsen ha emellertid medtagits vissa verk, som vid sidan av järnframställning till övervägande delen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och därför i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper. Dessa senare verk ha i denna berättelse sammanförts under rubriken andra järnframställningsverk. Drivas järn- och stålverken i kombination med anriknings-, briketterings- eller sintringsverk respektive med ferrolegeringsverk, redovisas dessa anslutna verk som självständiga arbetsställen inom vederbörande grupper.

Den i bergverksberättelsen redovisade gruppen metallframställningsverk omfattar anläggningar, vilka huvudsak-

ligen framställa metaller ur malmer samt purple-ore.

För stenbrott och stenhuggerier har det på grund av denna industrigrens speciella karaktär ansetts lämpligt att sammanföra inom samma kommun och av samma företagare drivna anläggningar till ett arbetsställe. Undantag härifrån utgöra gatstensfabriker och storbrott, vilka var för sig räknas såsom särskilda arbetsställen.

Till kalk- och kritbruk föras förutom egentliga kalk- och kritbruk även kiselgur-, kalkstensmjöls- eller gödningskalkfabriker samt självständiga kaolinbruk. Anmärkas bör, att i produktionssiffrorna för bränd kalk även ingår den kalk, som erhålles från kalkbränningen vid karbidfabriker, kopparverk, sockerbruk och sulfatmassefabriker.

b. Principerna för redovisningen av produktionen

Produktionen vid de i bergverksberättelsen redovisade företagen meddelas i tabellavdelningens tio första tabeller, varvid i tabellerna 1—4 och 7—10 den totala tillverkningen redovisas, oavsett om denna försålts eller ej under redogörelseåret. I tabellerna 8—10 angives även produktionen för avsalu samt i tabellerna 5 och 6 enbart avsaluproduktionen. Såsom tillverkningarnas respektive avsaluproduktionens värde redovisas de salufärdiga produkternas försäljningsvärde fritt banvagn, fartyg eller bil etc., med frånräkning av rabatter men med inräkning av emballerings- och andra försäljningskostnader samt kostnad för transport med egna transportmedel. Då produktionen icke i dess helhet försålts under året, beräknas värdet för den osålde delen efter försäljningspriset å respektive produkter vid redogörelseårets slut. I fråga om lego-

smältningen av metaller och ferrolegeringar redovisas den av företagen intjänade bruttoersättningen inberäknat värdet av tillsläppta material o. d. Där emot redovisas legovalsning av järnverksprodukter med dessa produkters totala försäljningsvärde, såsom även sker i fråga om legoanrikning av malmer. Vidare bör nämnas, att såsom avsaluproduktion även räknats produkter, som överförts från ett arbetsställe till annat uppgiftslämnaren tillhörigt arbetsställe för vidare bearbetning där.

Beträffande varor som framställts helt eller delvis med sikte på ytterligare bearbetning inom samma arbetsställe inhämtas från och med 1959 icke uppgifter om saluvärde för hela årsproduktionen. I tabellerna 8—10 i tabellavdelningen anges hela årsproduktionen därför endast med kvantiteter.

c. Ny varunomenklatur 1959

I tabellerna över produktionen år 1959 i denna berättelse tillämpas ett nytt enhetligt system för varuklassificering, som från ingången av år 1959 gäller för all näringsstatistik. Denna gemensamma varunomenklatur anknyter såväl till Brysselomenklaturen, vilken från samma år därjämte utgör grunden för den svenska tulltaxan, som till FN:s system för varuklassificering i statistiken, SITC. Den nya varuindelningen enligt systematiken i Brysselomenklaturen framgår t. ex. av Handel 1960 del I. En uppställning utvisande itemnivån enligt SITC finnes i Handel 1959 del II, tab. 13. Definitioner av de skilda varuslagen återfinnas dels i förstnämnda publikation, dels i Tullverkets varuhandböcker.

Genom den gemensamma varunomenklaturen möjliggöres direkta jämförelser mellan uppgifterna om produktion och uppgifter om export och import. Varuspecifikationen går emellertid i vissa fall längre i bergverksstatistiken än i utrikeshandelsstatistiken. Detta gäller exempelvis sådana varor, som för närvarande i relativt mindre omfattning är föremål för internationell han-

del. Vidare är det ibland motiverat att göra uppdelningar med hänsyn till produktionsnivåer eller framställnings-sätt.

En närmare redogörelse för de särskilda varunomenklaturproblemen beträffande järnverkens produktion återfinnes i Kommersiella Meddelanden 1959, häfte 7—8.

Nomenklaturerna har i uppställningen av tabellerna i tabellavdelningen i stort sett tillämpats så, att uppdelningarna på skilda tabeller och tabellavdelningar gjorts enligt systematiken i SITC medan detaljuppdelningen skett enligt Brysselomenklaturens systematik med angivande längst till vänster i tabellerna av stat. nr enligt tulltaxa med statistisk varuförteckning.

I vissa fall har den nya nomenklaturen medfört betydande svårigheter vid jämförelse med tidigare produktionsuppgifter. De flerårsöversikter som återfinnas i textavdelningen är i regel uppgjorda enligt äldre indelningar och i varje särskilt fall anges i vilka avseenden full jämförbarhet med uppgifterna om 1959 års produktion icke kunnat uppnås.

d. Övriga uppgifter

Vad slutligen beträffar redovisningen av förbrukade råvaror m. m. samt av bränsle, smörjmedel och elenergi

samt använd drivkraft och sysselsatt personal, hänvisas till redogörelser i texten under respektive rubriker.

II. Allmän översikt

Efter den måttliga nedgången år 1958 i gruvornas, järnverkens och stenindustrins produktion förelåg år 1959 en särskilt för järnverkens del markerad återhämtning. För flera av de nämnda industrigrenarnas produkter kunde dock 1957 års produktionssiffror icke uppnås.

Järnmalmshytningen låg kvantitetsmässigt 0,5 % över 1958 års siffra. Även exporten var högre än 1958 och utgjorde 15,6 milj. ton styckemalm och slig.

Tackjärnsproduktionen steg under 1959 men uppnådde inte 1957 års nivå. Tillverkningen av järnsvamp ökade betydligt och utgjorde ca 114 000 ton mot ca 99 000 ton år 1958 och ca 136 000 ton år 1957.

Tillverkningen av göt och stålglutgods år 1959 var 17,2 % högre än 1958 och uppnådde sin hittills högsta nivå. För de varmvalsade och varmdragna produkterna förelåg likaledes en betydande uppgång totalt sett.

Brytningen och bearbetningen av de olika stenindustriella produkterna företedde en oenhetlig och i många fall minskande tendens.

Tab. A visar, att ökning 1959 förelåg beträffande såväl arbetarpersonalen som salutillverkningarnas värde. Även antalet anställda inom gruppen förvaltningspersonal fortsatte att stiga. Salutillverkningarnas värde överensstämmer ej med motsvarande värdesummor i tabellerna 1—10, beroende bl. a. på att i tabell A angivna saluvärde även innefattar andra tillverkningar än de i ovannämnda tabeller redovisade samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av i tabell A meddelade saluvärden.

En översikt över den under 1959 vid bergverken använda drivkraften m. m. lämnas i tabell B. Detaljerad redovisning för de särskilda slagen av nyttjade motorer lämnas i tabell C. Motorernas styrka anges i under året uttagna

Tab. A. Summariska uppgifter beträffande verksamheten inom bergverken

Grenar	Antal arbets- ställen	Förvalt- nings- personal	Arbetar- personal	Arbets- timmar i 1 000-tal	Salutill- verkningar- nas värde 1 000 kr
Järngruvor	68	2 074	10 404	19 476	974 773
Andra malmgruvor	24	719	2 479	4 670	159 165
Kolgruvor	9	57	629	1 090	8 732
Järnverk	39	7 732	32 961	67 984	2 315 333
Andra järnframställningsverk ¹	8	3 548	8 731	18 182	562 002
Ferrolegeringsverk	7	201	1 174	2 432	146 234
Metallframställningsverk	5	554	1 629	3 334	255 111
Kalk- och kritbruk	45	193	1 366	2 812	59 766
Fältspats- och kvartsbrott	12	39	185	372	6 767
Andra stenindustriella anläggningar....	265	671	4 626	8 830	131 961
Skifferoljeverk	1	317	843	1 784	33 520
Summa: 1959	483	16 105	65 027	130 966	4 653 364
1958	513	15 675	64 736	131 872	4 393 782

¹ Dessa verk ha i industriberättelsen förts under grupperna järn- och stålmanufaktur eller »andra mekaniska verkstäder och gjuterier».

Tab. D. Bränsleförbrukningen vid bergverken åren 1957—1959

År	Stenkol	Koks	Torv	Träkol	Träbränsle, (ved m. m.)	Ben- sin, foto- gen m. m.	Motor- och pann- bränn- olja	Masugns- och koks- ugns gas	Summa bränsle med reduk- tion till stenkol ¹
	ton	ton	ton	1 000 hl	m ³	ton	ton	1 000 m ³	ton
1957	141 132	1 102 526	485	4 010	247 594	4 299	468 932	2 237 932	2 155 430
1958	86 030	955 965	270	3 033	264 336	3 732	470 001	1 991 657	1 937 697
1959	68 760	1 029 842	84	1 951	212 125	5 600	590 483	2 098 456	2 153 157

¹ Angående reduktionstal se not till tab. O. Förbrukningen av masugns- och koksugns gas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen.

av maskiner och apparater som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle under åren 1957—1959 lämnas i tab. D. Förbrukningen av de olika bränsleslagen vid bergverken under redogörelseåret kän-

netecknades i stort sett av samma tendenser, som gjorde sig gällande 1958.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av kolumnen längst till höger i tabell D. Redo-

Tab. E. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade efter arbetsgivare

	Enskilda personer		Aktiebolag		Annat bolag, stiftelse el. dyl.		Ekonomisk förening		Kommun		Staten	
	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare
Järngruvor	—	—	67	10 288	1	116	—	—	—	—	—	—
Andra malmgruvor	—	—	22	2 055	2	424	—	—	—	—	—	—
Kolgruvor	2	11	7	618	—	—	—	—	—	—	—	—
Järnverk	—	—	39	32 961	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra järnframställningsverk ..	—	—	8	8 731	—	—	—	—	—	—	—	—
Ferrolegeringsverk	—	—	7	1 174	—	—	—	—	—	—	—	—
Metallframställningsverk	—	—	5	1 629	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalk- och kritbruk	4	43	38	1 285	1	10	2	28	—	—	—	—
Fältspats- och kvartsbrott	5	35	7	150	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra stenindustriella anlägg.	45	441	169	3 596	38	421	9	127	2	23	2	24
Skifferoljeverk	—	—	1	843	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa: 1959	56	530	370	63 330	42	971	11	155	2	23	2	24
1958	72	667	380	62 861	46	1 000	11	163	2	23	2	22

görelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 2 153 000 ton stenkolk, vilket innebär en ökning med 11,1 % i förhållande till 1958 års förbrukning. Givetvis kan vid detta slags beräkningar hänsyn ej tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkolk med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvamptillverkningen, där de kol, som användas, till stor del äro svenska.

Med hänsyn till de särskilda slagen av arbetsgivare fördelas bergverken i sex grupper, nämligen i sådana där arbetsgivaren utgöres av 1) enskild person, 2) aktiebolag, 3) annat bolag (kommanditbolag, handelsbolag, enskilt bolag inkl. oskift dödsbo), stiftelse eller dylikt, 4) ekonomisk förening, 5) kommun eller 6) staten. Fördelningen göres helt efter de formella ägandeförhållandena, så att exempelvis till de båda sista av ovan angivna ägaregrupper föras endast anläggningar, som drivas direkt (alltså ej i aktiebolagsform eller dylikt) av kommun eller staten. Föregående tabell (tab. E) utvisar för de olika bergverksgrenarna anläggningarnas fördelning på skilda kategorier av arbetsgivare.

III. Gruvor och stenindustriella anläggningar

Produktion

Järnmalm. Brytningen av järnmalm var av ungefär samma omfattning som under år 1958. Den under 1959 vunnna kvantiteten uppgick till 18 351 000 ton mot 18 312 000 ton år 1958.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade utmål	Vunnen malm (direkt användbar malm och slig)	
		Totalt	Därav manganhaltig järnmalm ¹
		1 000 ton	1 000 ton
1921—1930	271	7 842	50
1931—1935	232	5 251	87
1936—1940	330	13 040	169
1941—1945	376	8 437	115
1946—1950	339	11 277	95
1951—1955	377	16 399	46
1955	385	17 355	126
1956	403	18 947	117
1957	417	19 924	47
1958	409	18 312	62
1959	425	18 351	69

Brytningen av direkt användbar malm fortsatte vid Smålands Taberg, vilken malm helt gått till export.

Nedanstående tabell G avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika län. I den direkt användbara malmen och anrikningssgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot all under året vunnen direkt användbar malm.

Av all under året vunnen direkt användbar malm, 16 438 687 ton, hade 8 683 667 ton erhållits vid 27 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 1 461 973 ton vid 5 kombinerade verk samt 130 735 ton vid 2 våtmekaniska verk.

¹ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik till-satta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmer de järnmalmer, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangan-kvantiteten i järnmalmerna se sid. 24.

Tab. F. Produktionen av järnmalm inom olika län åren 1957—1959

Län	Vunnen malm (direkt användbar malm och slig)					
	1957		1958		1959	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	18 528	0,1	14 732	0,1	9 697	0,1
Uppsala län	316 401	1,6	283 569	1,6	211 815	1,2
Södermanlands län	129 723	0,6	90 275	0,5	72 990	0,4
Jönköpings län	60 019	0,3	37 763	0,2	2 046	0,0
Värmlands län	101 190	0,5	97 829	0,5	88 875	0,5
Örebro län	737 948	3,7	630 416	3,4	495 524	2,7
Västmanlands län	536 667	2,7	441 556	2,4	377 446	2,0
Kopparbergs län	2 748 146	13,8	2 852 041	15,6	2 997 802	16,3
Gävleborgs län	112 581	0,6	108 166	0,6	113 620	0,6
Norrbottnens län	15 162 366	76,1	13 755 781	75,1	13 981 057	76,2
Hela riket	19 923 569	100,0	18 312 128	100,0	18 350 872	100,0

År 1958 redovisades 7 471 582 ton erhållna vid magnetiska och 1 551 656 ton vid kombinerade verk samt 228 190 ton vid våtmekaniska verk.

I tabell H ha sammanställts uppgifter länsvis beträffande den direkt använd-

bara malmens halt av järn, fosfor och svavel. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Från gruvorna erhålles förutom direkt användbar malm även anrikningsmalm, år 1959 utgörande 4 446 502 ton.

Tab. G. Berg- och malmbrytningen i järnmalmsgruvorna samt malmvärdet inom olika län

Län	Inom fyndigheterna bruten malm och berg							All producerad direkt användbar malm	
	Totalt	Därav							
		direkt användbar malm		anrikningsmalm		gråberg		Värde	Medelvärde per ton
		1000 ton	1000 ton	%	1000 ton	%	1000 ton		
Stockholms län	34	—	—	27	79,4	7	20,6	—	—
Uppsala län	462	151	32,7	149	32,2	162	35,1	6 801	45,13
Södermanlands län	182	8	4,4	160	87,9	14	7,7	402	49,49
Jönköpings län	2	2	100,0	—	—	—	—	10	4,84
Värmlands län	249	9	3,6	164	65,9	76	30,5	372	41,73
Örebro län	1 142	298	26,0	462	40,5	382	33,5	11 814	38,95
Västmanlands län	1 135	93	8,2	751	66,2	291	25,6	3 419	36,64
Kopparbergs län	5 496	2 203	40,1	1 601	29,1	1 692	30,8	89 146	40,39
Gävleborgs län	354	—	—	309	87,3	45	12,7	—	—
Västernorrlands län	3	—	—	0	—	3	100,0	—	—
Norrbottnens län	17 498	13 417	76,7	718	4,1	3 363	19,2	580 512	42,48
Hela riket: 1959	26 557	16 181	60,9	4 341	16,4	6 035	22,7	692 476	42,12
1958	26 457	16 101	60,9	4 536	17,1	5 820	22,0	772 817	47,13

Tab. H. Fördelning av direkt användbar malm efter järnhalt, fosforhalt och svavelhalt inom olika län. Ton

	Uppsala län	Söder- man- landslän	Jönkö- pings län	Värmlands län	Örebro län	Väst- man- landslän	Koppar- bergs län	Norrbottnens län	Hela riket	
									1959	1958
<i>Järnhalt</i>										
Under 40 %	—	1 660	2 046	—	1 526	—	156 561	—	161 793	300 126
Fr. o. m. 40 % intill 50 %	100 629	5 753	—	—	86 130	88 137	2 943	—	283 592	509 569
» 50 % » 60 %	50 057	710	—	8 928	215 674	5 105	1 232 427	399 281	1 912 182	10 823 740
» 60 % » 70 %	—	—	—	—	—	84	814 972	13 266 064	14 081 120	4 763 988
<i>Fosforhalt¹</i>										
Under 0,006 %	150 686	—	—	—	—	52 564	92 915	—	296 165	429 889
Fr. o. m. 0,006 % intill 0,04 %	—	8 123	—	8 928	301 804	40 762	187 136	492 871	1 039 624	1 358 339
» 0,04 % » 0,1 %	—	—	2 046	—	1 526	—	—	451 815	455 387	358 908
» 0,1 % » 0,7 %	—	—	—	—	—	—	750 878	4 856 007	5 606 885	7 438 617
» 0,7 % » 1,0 %	—	—	—	—	—	—	1 175 974	—	1 175 974	—
1,0 % och däröver ..	—	—	—	—	—	—	—	7 864 652	7 864 652	6 811 670
<i>Svavelhalt</i>										
Under 0,01 %	—	—	—	3 843	198 244	—	1 645 933	360 130	2 208 150	2 191 201
Fr. o. m. 0,01 % intill 0,05 %	150 686	1 660	2 046	5 085	94 161	40 762	316 263	11 395 565	12 006 228	11 107 019
0,05 % och däröver ..	—	6 463	—	—	10 925	52 564	244 707	1 909 650	2 224 309	3 099 203
Summa direkt användbar malm	150 686	8 123	2 046	8 928	303 330	93 326	2 206 903	13 665 345	16 438 687	16 397 423

¹ Omräknad till 50 % järnhalt.

Därav härrörde 2 432 398 ton från 14 av de tidigare omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 18 dylika verk, 14 514 ton från 1 våtmekaniskt verk samt 868 690 ton från 5 kombinerade sovrings- och separeringsverk. År 1958 utgjorde totalkvantiteten anrikningsmalm 4 653 725 ton, varav 2 351 509 ton erhållits från magnetiska sovrings- och separeringsverk. Anrikningsmalmen bearbetas vidare till järnmalmsslig, varav större delen genom sintring överföres i styckeform vid härför anlagda verk. Vid tillverkningen av sinter inblandas i rågodset även krossad styckemalm m. m. Antal i gång varande sintringsverk under 1959 uppgick till 20. Den genomsnittliga drifttiden per verk utgjorde 5 775 timmar. År 1959 förbrukades vid sintringsverken förutom 1 763 071 ton slig 577 095 ton krossad styckemalm, 24 187 ton glödspån o. d. samt 326 098 ton slagg, kalksten m. m. Beträffande produktionen av slig och sinter under åren 1955—1959 meddelas nedan en översikt. Briketteringen av järnmalmsslig har helt upphört sedan flera år tillbaka.

År	Kvantitet Ton	Värde 1 000 kr
Järnmalmsslig		
1955	1 355 912	66 360
1956	1 683 862	91 143
1957	1 831 240	104 044
1958	1 914 705	113 463
1959	1 912 185	101 726
Järnmalmssinter		
1955	1 998 693	133 746
1956	2 354 831	171 193
1957	2 568 832	207 457
1958	2 350 033	184 301
1959	2 535 647	187 397

Den tillverkade sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses i tabell I.

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 47,9 %. Motsvarande utbyte år 1958 var 46,7 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen för år 1959 fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, varvid fosforhalten omräknats till 50 % järnhalt.

En verkställd beräkning angående

Tab. I. Fördelning av bearbetat anrikningsgods och slig efter järnhalt

Bearbetat rågods		Därav framställd slig i ton med en genomsnittlig järnhalt av					Kvantitet slig i förhållande till bearbetat rågods i %
Med en genomsnittlig järnhalt av	Ton	under 50 %	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa	
Under 30 %	257 023	—	—	96 353	—	96 353	37,5
Fr. o. m. 30 intill 40 % ..	1 845 106	—	31 181	717 582	—	748 763	40,6
» 40 » 50 % ..	1 787 401	—	32 887	796 440	193 482	1 022 809	57,2
» 50 » 60 % ..	2 791	—	—	1 610	—	1 610	57,7
» 60 % o. däröver	54 381	—	—	24 378	—	24 378	44,8
Summa: 1959	3 946 702	—	64 068	1 636 363	193 482	1 893 913	47,9
1958	4 046 756	—	283 854	1 271 779	333 086	1 888 719	46,7

¹ Härutöver ha framställts 18 272 ton järnmalmsslig (järnhalt 60—70 %) ur sammanlagt 190 781 ton rågods med en järnhalt av under 30 %, varur huvudsakligen utvunnits annan slig än järnmalmsslig. Jfr not 7 å sid. 58—59, not 8 å sid. 60—61 och not 2 å sid. 62—63.

	Totalkvantitet malm	Innehållen järnmängd	Medelhalt i %	
	Ton	Ton	1959	1958
Direkt användbar malm	16 438 687	9 957 752	60,6	59,8
Slig	1 912 185	1 230 036	64,3	63,7
Summa: 1959	18 350 872	11 187 788	61,0	—
1958	18 312 128	11 026 866	—	60,2

innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1959 ovanstående resultat.

Fosforhalt	Slig i ton
Under 0,006 %	475 435
0,006—0,04 %	999 942
0,04 —0,1 %	47 042
0,1 —0,7 %	389 766
0,7 % och däröver	—
Summa	1 912 185

Svavelhalt	Slig i ton
Under 0,01 %	531 166
0,01—0,05 %	825 362
0,05 och däröver	555 657
Summa	1 912 185

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1959 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka utländsk svavelkis till övervägande de-

len utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 å 60 % järn). Ifrågasvarande produktion uppgick till 59 864 ton, medan kvantiteten för år 1958 utgjorde 72 608 ton. Av den totala purple-oreproduktionen ha 211 ton med ett värde av 20 000 kr angivits vara avsedda till avsalu. Vid det ena av verken ha av 52 805 ton purple-ore framställts 51 737 ton briketter till ett värde av 3 079 000 kr. Briketteringen pågick i 6 552 timmar. Vid det andra verket framställdes av 26 018 ton purple-ore 24 969 ton sinter till ett värde av 1 529 000 kr. Sintringen pågick i 8 352 timmar.

Sysselsättningens fördelning under senare år på gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud belyses i tabell J.

Tab. J. Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott åren 1955—1959

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme	I dagen brutet berg och malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme	Totala kvantiteten vunnun malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme
	Ton			Ton			Ton		
1955	15 154 337	3 781	2,02	9 950 948	18 126	9,29	17 354 807	1 801	0,92
1956	16 749 005	3 972	2,15	9 733 920	17 828	9,13	18 947 385	1 883	0,97
1957	19 793 564	4 474	2,43	9 590 021	20 232	9,31	19 923 569	1 885	0,97
1958	20 371 936	4 508	2,39	6 085 078	19 629	9,54	18 312 128	1 684	0,87
1959	21 749 305	4 951	2,61	4 807 617	16 986	8,80	18 350 872	1 834	0,98

Tab. K. Omsättningen av direkt användbar malm, slig och sinter av järnmalm. Ton

	Direkt användbar malm	Slig	Sinter
<i>Lager vid årets början</i> ¹	1 574 670	519 837	89 168
<i>Produktion under året</i>	16 438 687	1 912 185	2 535 647
<i>Leveranser under året, totalt</i>	15 908 404	1 763 810	2 564 373
därav: a) till egna verk	152 319	1 069 896	2 371 536
b) för annan inhemsk förbrukning	928 204	303 167	25 016
c) för export	14 827 881	390 747	167 821
<i>Lagerjustering</i>	— 89 972	— 42 067	— 8 503
<i>Lager vid årets slut</i> ¹	2 014 981	626 145	51 939

¹ Uppgifterna avse totala lagren vid gruvor, anriknings- och sintringsverk samt i hamnar lagrad malm m. m. från redovisade gruvor och anrikningsverk.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från järnmalmsgruvor. Någon produktion av limonitmalm förekom icke vid Stollbergsfältet under året. Därjämte ha under år 1959 upptagits obetydliga kvantiteter sjö- och myrsmalm ur några småländska sjöar.

Lagren av direkt användbar malm ökade under 1959 med 440 000 ton. Tabellen K över omsättningen av järnmalm visar, att även lagren av slig ökade, vilket huvudsakligen sammanhänge med minskade leveranser för export.

Andra malmer än järnmalm. Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tabell 3 i tabellavdelningen, under år 1959 till 10 468 ton direkt användbar malm av

olika slag med ett sammanlagt värde av 180 000 kr jämte 2 920 469 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 22 anrikningsverk, vilka med få undantag använda flotationsanrikningsmetoden, behandlades under redogörelseåret 2 841 177 ton rågods. Av nämnda verk ha två även framställt järnmalmsslig. En del av rågodset utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning. Sammanlagt framställdes 688 470 ton slig av skilda slag med ett värde av 158,2 miljoner kr. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 77 087 timmar.

Under senare år har malmfångsten fördelat sig på de olika produkterna på sätt som visas i tab. L, med tillämpning av tidigare gällande varuindelningar.

Tab. L. Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1956—1959. Ton

	1956	1957	1958	1959
Grafitmalm	400	746	538	—
Guldmalm	45 230	47 022	71 824	56 205
Kopparmalm	69 920	76 975	75 999	73 706
Manganmalm	29 250	13 168	5 563	10 468
Silver- och blymalm	45 972	50 707	58 807	67 083
Svavelkis	493 464	501 637	334 759	346 875
Volframmalm	461	484	530	295
Zinkmalm	121 159	122 860	128 121	141 589
Summa	805 856	813 599	676 141	696 221

	Direkt användbar malm		Slig		Summa	
	Ton	Värde 1 000 kr	Ton	Värde 1 000 kr	Ton	Värde 1 000 kr
Grafitmalm	—	—	—	—	—	—
Guldmalm	—	—	56 205	828	56 205	828
Kopparmalm	—	—	73 706	61 145	73 706	61 145
Manganmalm	10 468	180	—	—	10 468	180
Silver- och blymalm	—	—	67 083	39 509	67 083	39 509
Svavelkis	—	—	346 875	19 496	346 875	19 496
Volframalm	—	—	295	3 630	295	3 630
Zinkmalm	—	—	141 589	33 130	141 589	33 130
Summa	10 468	180	685 753	157 738	696 221	157 918

Fördelningen av 1959 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen ovan. En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat de nedan redovisade kvantiteterna. I denna tablå har av svavel endast medräknats vad som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 12 638 ton. Dessutom må även erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 1 853 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1959 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 356 523 ton direkt användbar malm och 173 040 ton slig, tillsammans innehållande 15 724

ten mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 17 577 ton.

Beträffande förändringar i lagren av andra malmer än järnmalm må framhållas, att lagren av zinkmalm ökade från 10 014 ton vid 1958 års slut till 23 725 ton vid motsvarande tidpunkt 1959. Lagren av svavelkis minskade däremot och uppgick till 72 659 ton vid årsskiftet 1959/60.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera. Brytningen av stenkol minskade. Såväl eldfast lera som klinkerlera uppvisade även lägre kvantiteter under 1959 än under året före.

Stenkolsproduktionen redovisas i tabellen M fördelad på tre olika kva-

År	Brytningsmängd berg, stenkol o. lera Ton	Antal arbetare	Ton per arbete- tare	arbets- timme
1955	580 962	753	772	0,43
1956	607 107	783	775	0,44
1957	684 923	817	838	0,47
1958	659 469	805	819	0,47
1959	555 177	629	883	0,51

	Bly ton	Fosfor ton	Guld kg	Koppar ton	Mangan ton	Silver kg	Svavel ton	Volfram ton	Zink ton
I direkt användbar malm	—	5	—	—	1 853	—	—	—	—
I slig	48 373	—	3 203	17 308	—	96 363	174 370	183	78 516
Summa: 1959	48 373	5	3 203	17 308	1 853	96 363	174 370	183	78 516
1958	42 270	2	3 968	18 555	745	91 578	165 378	360	70 586

liteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde år 1959 enligt vidstående tablå 883 ton mot 819 ton föregående år. Den totala brytningsmängden är likväl större än vad dessa siffror ge vid handen, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten. Det totala produktionsvärdet inom stenin-dustrien (inkl. skifferoljeverk) uppgick till 232,0 miljoner kr under 1959 mot 217,1 miljoner året förut. Denna uppgång, som även motsvarades av en kvantitativ ökning beträffande flertalet stenprodukter, ägde rum inom nästan samtliga stenindustriella grupper. I fråga om produktionsförändringen för de olika varuslagen kan bl. a. påpekas, att gatstensproduktionen undergick en minskning från 18 500 ton till 17 300 ton. Av krossad sten och makadam (av granit

och gnejs samt s. k. svarta och gröna graniter) framställdes betydligt större kvantiteter än år 1958. Brytningen av blocksten av vanliga röda och grå graniter steg kraftigt, liksom även produktionen av svarta och gröna graniter ökade under året.

Vid egentliga kalk- och kritbruk har uppgång ägt rum i produktionen av osläckt kalk från 528 000 ton 1958 till 550 559 ton 1959. Produktionen av släckt kalk minskade, medan framställningen av bränd dolomit ökade. Under året levererad, för jordförbättring avsedd kalk har redovisats med 55 063 ton osläckt och 4 467 ton släckt kalk samt 53 135 ton kalkstensmjöl förutom 2 282 ton mjölkalk; motsvarande siffror år 1958 voro 55 618, 3 927 resp. 45 655 ton. Nämda siffror för osläckt kalk och kalkstensmjöl torde genomgående vara något för höga. I dessa torde nämligen även ha inräknats mindre kvantiteter, som använts såsom murbrukskalk eller för annat industriellt ändamål.

Förutom den ovannämnda kalken, framställd vid de egentliga kalkbruken, brännes kalk för industriens eget behov vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt kopparverk och sockerbruk. Produktionssiffrorna för ifrågasvarande kalk utgjorde 154 548 ton mot 155 322 ton år 1958. Av denna kalk

Tab. M. Produktionen av stenkol, eldfast lera och klinkerlera åren 1955—1959

År	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
	Ton					
1955	281 949	89 883	91 082	100 984	139 060	46 175
1956	294 217	87 670	54 411	152 136	147 094	50 930
1957	304 192	91 890	59 202	153 100	197 907	58 924
1958	318 753	97 240	70 877	150 636	154 377	58 875
1959	272 220	73 750	82 241	116 229	130 509	51 527

Tab. N. Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur

	Periodisk bränning		Kontinuerlig bränning						Andra ugnar
	Kalk-fyrar och jord-ugnar	Fält-ugnar	Schaktugnar		Ringugnar		Rote-rande bränn-ugnar		
			gas-eldade	andra	gas-eldade	andra			
<i>För kalkbränning</i>	16	73	55	23	—	4	7		
därav vid: kalkbruk	16	73	146	5	—	4	1	—	
sulfatmassfabriker	—	—	5	—	—	—	26	—	
karbidfabr. o. kopparv..	—	—	4	1	—	—	—	—	
sockerbruk	—	—	—	17	—	—	—	—	
<i>För dolomitbränning</i>	—	—	—	—	—	—	—	10	
<i>För bränning av kiselgur</i>	—	—	—	—	—	—	—	3	
Summa: 1959	16	73	55	23	—	4	7	13	
1958	10	104	60	28	—	4	8	5	

1 2 ugnar även använda för bränning av dolomit. — 2 Därav 5 mesaugnar.

¹ 2 ugnar även använda för bränning av dolomit. — ² Därav 5 mesaugnar.

tillverkades under 1959 36 746 ton vid sulfatmassfabriker, 80 948 ton vid karbidfabriker och 36 854 ton vid sockerbruk. Fullständiga uppgifter om ur ombränd kalkmesa utvunnen kalk inhämtas icke till bergverksstatistiken.

För framställning av olja ur alunskiffer i industriella former användes 2 656 000 ton alunskiffer. Följande produkter erhöles:

	m ³	Värde 1000 kr
bensin	34 760	6 497
eldningsolja	73 400	8 913
gasol	11 165	6 351
	Ton	
svavel	35 500	5 641
ammoniumsulfat	2 150	541
asfalt	—	—

Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m. redovisas i tabell 5 länsvis och i tabell 6 med fördelning enligt den nya från 1959 för all näringsstatistik gällande varunomenkaturen. En närmare redogörelse för denna varunomenklatur lämnas sid 14.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas jämväl uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras ej i tabellavdelningen. För redogörelse-året äro dessa totala brytningsmängder följande.

	Ton
Alunskiffer	2 924 959
därav till bränsle	268 959
Kalksten	6 843 633
Kiselgur	3 350
Krita	19 000
Kvartsit	525 271
Lerskiffer	1 524
Sandsten	41 849

Antalet ugnar, som 1959 användes vid kalkbränningen, framgår av tabell N.

Förbrukning av vissa råvaror m. m.

Förbrukningen av de viktigaste slipmedlen o. d. vid de stenindustriella anläggningarna har under 1959 uppgått till följande kvantiteter (kg).

Bly	3 597	Smärgel ...	5 968
Karborundum	83 943	Stålsand ...	1 525 538
Magnesit	3 257	Tennaska ..	2 980
Pimsten	1 078	Terpentin ..	494

	Järnmalms- gruvor	Andra malm- gruvor	Kol- gruvor	Fältspats- o. kvarts- brott	Skiffer- oljeverk	Andra sten- industriella anlägg.	Summa
Sprängämnen (kg)	5 453 536	946 821	44 291	34 090	148 660	1 287 756	7 915 154
Tändhatter (st) . . .	7 786 955	1 213 421	290 200	59 610	86 725	2 011 655	11 448 566
Gruvvirke (m ³) . . .	28 743	14 231	7 134	—	—	—	50 108

Vid gruvor och stenindustriella anläggningar ha förbrukats ovanstående kvantiteter sprängämnen, tändhatter och gruvvirke.

Åtgången av flotationsreagenser och avfosforeringsmedel (kvantiteter i kg) vid malmgruvorna framgår av vidstående specifikation.

Xantater	846 964
Skumbildare (pine-oil m. m.) . .	152 537
Bränd kalk	6 387 039
Klorkalcium	1 413 600
Soda och natronlut	2 208 661
Svavelsyra	5 036 913
Cyanid	24 034
Kopparsulfat	979 238
Zinksulfat	246 722
Kromater	167 524
Salpetersyra	1 286 014
Saltsyra	94 835
Vattenglas	62 089
Övriga reagenser	848 511

Tab. O. Bränsleförbrukningen vid gruvor och stenindustriella anläggningar

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid					
		järngruvor m. m.		andra malm- gruvor	kol- gruvor	kalk- och krit- bruk	andra stenindu- striella anlägg- ningar
		totalt	därav för brikette- ring och sintring ¹				
Stenkol (inkl. stybb) o. kolbriketter	ton	821	5	456	1 052	39 747	743
Koks (inkl. stybb) o. koksstybbriketter	»	102 005	101 457	154	—	12 551	345
Torvbränsle (inkl. torvbriketter)	»	—	—	—	—	1	83
Träkol (inkl. stybb)	hl	133 133	131 822	550	—	—	237
Träbränsle:							
ved i större stycken	m ³	8 347	142	7 571	—	66 371	3 065
andra slag	»	10 455	7 627	—	—	44 285	1 227
Flytande bränsle:							
bensin	ton	449	—	214	9	177	938
eldningsolja och motorbrännolja:							
nr 1	»	6 238	790	1 034	7 314	785	3 170
nr 2	»	4 642	2 587	1 551	6 193	1 650	834
övriga	»	12 469	7 520	6 985	19 487	24 685	8 475
fotogen	»	73	—	51	1	79	186
Masugns- och koksugns gas	1000 m ³	122 588	122 588	—	—	28 632	—
Alunskiffer	ton	—	—	—	—	171 406	96 053
Summa bränsle med reduktion till stenkol ²	ton	148 400	125 832	16 688	50 559	143 559	41 492

¹ Omfattar samtliga verk, jfr tab. 7. — ² De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1,05; träkol, träkolsstybb och bilkol 0,017; torvbränsle 0,5; ved i större stycken 0,17; annat träbränsle 0,09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1,6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1,5, tjärolja 1,3; alunskiffer 0,2. Masugns- och koksugns gas ingå ej.

Tab. P. Vid gruvor (inkl. anriknings-, briketterings- och sintringsverk) använda motorer 1955—1959

Effektiva hästkrafter	1955	1956	1957	1958	1959
Vid järnmalmgruvor:					
för omedelbar maskindrift	228 770	245 141	267 918	281 275	306 789
för elektrisk generatordrift	5 020	3 520	—	—	—
Vid andra malmgruvor:					
för omedelbar maskindrift	96 261	107 228	105 269	113 582	121 361
för elektrisk generatordrift	5 400	5 880	280	280	—
Vid kolgruvor:					
för omedelbar maskindrift	10 028	10 045	9 951	10 215	10 598
för elektrisk generatordrift	—	—	—	—	—
Summa motorer:					
för omedelbar maskindrift	335 059	362 414	383 138	405 072	438 748
för elektrisk generatordrift	10 420	9 400	1 280	280	—

Jfr. sid. 16.

Bränsle, smörjmedel och elenergi

Bränsleförbrukningen vid här ifrågasvarande bergverksgrupper framgår av tab. O. I gruppen andra stenindustriella anläggningar ingår även skifferoljeverket.

Vid gruvor och stenindustriella anläggningar redovisades följande konsumtion av smörjmedel:

Smörjfetter	209 544	kg
Borr- o. gängoljor, även vattenlösliga	39 430	»
Smörjoljor för motorer, maskiner etc.	1 517 993	»

Ovanstående siffror innefatta även förbrukningen av smörjmedel för transportmedel, använda för industridriften, och avse kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskins smörjsystem. Under året har dessutom redovisats förbrukning av 654 kg hårdningsolja och 56 797 kg transformatorolja.

Förbrukningen av elenergi under 1959 framgår ur tab. B sid. 16.

Drivkraft

En översikt över den under 1959 vid gruvor, anriknings-, briketterings- och sintringsverk använda drivkraften meddelas i ovanstående tabell P. Beträffande de stenindustriella anläggningarna hänvisas till tabell C. Av den för omedelbar maskindrift använda drivkraften, 438 748 hk, kommo 69,9 % på järnmalmgruvor och 30,1 % på andra malmgruvor än järnmalmgruvor. Vid gruvbrytningen ha för uppfordring Den totala drivkraften har sålunda ökat från föregående år med drygt 8 %. Jämför man 1959 års siffra med 1955 års, finner man en ökning med ca 30 %. Från och med 1959 års redovisning är det omöjligt att redovisa drivkraften med fördelning på olika användningsområden, t. ex. uppfordring, borrhning och ventilation.

Förvaltnings- och arbetarpersonal

Den under redogörelseåret vid gruvor och stenindustriella anläggningar anställda förvaltningspersonalen framgår

Tab. R. Förvaltningspersonalen inom gruvföretag och stenindustriella anläggningar

	Företagsledare		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl	Kontorspersonal		Kontorsbud-, vaktmästare, telefonister o. d.		Socialvårdspersonal		Resande i firmans tjänst	Övrig försäljningspersonal	Summa
	Män	Kv.	Män	Kv.		Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Män	
Järngruvor	26	—	479	60	796	416	240	26	13	7	10	—	1	2 074
Andra malmgruvor ..	19	—	211	18	244	125	64	26	5	2	4	—	1	719
Kolgruvor	—	—	9	—	23	10	14	—	—	—	—	—	1	57
Kalk- och kritbruk ..	27	—	21	—	66	40	30	2	1	—	—	2	4	193
Fältspats- o. kvartsbrott	5	—	3	—	16	6	7	1	1	—	—	—	—	39
Andra stenindustriella anläggningar ...	86	2	58	1	224	159	96	4	—	—	—	32	10	672
Skifferoljeverk	4	—	107	9	55	71	49	11	2	—	1	8	—	317
Summa: 1959	167	2	888	88	1 424	827	500	70	22	9	15	42	217	4 071
1958	162	2	863	80	1 417	778	492	55	20	7	13	44	2 16	3 949

¹ Därav 1 kvinna. — ² Därav 3 kvinnor.

av tabellen R. Förvaltningspersonalens fördelning på de olika kategorierna är ändrad f. o. m. 1956.

Vid kolgruvorna ha redovisats 3 manliga ägare, vid fältspats- och kvartsbrotten endast 3 manliga, vid kalkbruk 4 manliga ägare samt vid andra stenindustriella anläggningar 116 manliga och 3 kvinnliga ägare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning förlagd till av dem redovisade bergverk antingen i egenkap av företagsledare eller såsom deltagare i det egentliga fabriktionsarbetet utan att dock ha inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Järnmalmgruvor, andra malmgruvor, stenkolsgruvor och skifferoljeverk ha i genomsnitt under året sysselsatt ett mindre antal arbetare än 1958 (tab. S). En jämförelse mellan antalet arbetstimmar per arbetare vid olika slag av gruvarbete visar, att det genom-

snittliga antalet arbetstimmar vid underjordsbrytning gått upp från 1 855 till 1 900 och vid brikettering och sintring sjunkit från 1 941 till 1 935 timmar. En nedgång i motsvarande siffra redovisas för personal vid dagbrottsbrytning, från 2 057 till 1 933, och för annan vid malmbrytningen sysselsatt personal (såsom mottagare, skrädare, sovringspersonal samt övriga arbetare) var antalet arbetstimmar 1 832 mot 1 952 år 1958.

Såsom hjälparbetare ha redovisats maskinister och eldare, lager- och transportarbetare, arbetare för reguljära underhålls- och reparationsarbeten, vaktpersonal, fast anställda städerskor m. fl. Till denna grupp arbetare har sedan 1941 vid stenkolsgruvorna förts all personal, som ej deltagit vid själva brytningen och som tidigare huvudsakligen ingått under rubriken »gruvarbete i dagen», samt vid andra malmgruvor än järngruvor viss tidigare ej redovisad personal, sysselsatt med

Tab. S. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom gruvor och stenindustriella anläggningar

	Män		Kvinnor		Summa arbetare		Arbetstimmar	
	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav av under-åriga
							1 000 timmar	
Järnmalmsbrytning	9 221	¹ 233	281	¹ 6	9 502	¹ 239	17 598	530
därav hjälparbetare o. d.	4 147	..	241	..	4 388	..	7 855	..
Järnmalmsanrikning	501	..	3	..	504	..	1 108	..
Brikettering och sintring	398	..	—	—	398	..	770	..
Annan malmbrytning	2 168	² 71	36	² 12	2 204	83	4 115	143
därav hjälparbetare o. d.	984	..	36	..	1 020	..	1 997	..
Anrikning av annan malm	248	..	27	..	275	..	555	..
Kolgruvor	625	—	4	—	629	—	1 090	—
därav hjälparbetare o. d.	122	—	4	—	126	—	252	—
Kalk- och kritbruk	1 351	5	15	—	1 366	5	2 812	8
därav hjälparbetare o. d.	285	..	10	—	295	..	614	..
Fältspats- och kvartsbrott	178	1	7	1	185	2	372	2
därav hjälparbetare o. d.	71	..	1	..	72	..	143	..
Andra stenindustriella anläggningar ..	4 603	49	23	1	4 626	50	8 830	86
därav hjälparbetare o. d.	546	..	18	..	564	..	1 089	..
Skifferoljeverk	843	9	—	—	843	9	1 784	17
därav hjälparbetare o. d.	453	..	—	—	453	..	967	..
Summa: 1959	20 136	368	396	20	20 532	388	39 034	786
1958	21 517	528	428	23	21 945	551	42 344	1 113

¹ Inklusive anrikning, brikettering och sintring. — ² Inklusive anrikning.

för gruvbrytningen förberedande arbeten.

Utöver i tabellen S upptagna arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid 189 sådana fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalk- och kritbruk, vilka ej medräknats såsom anläggningar men vilkas produktion dock medtagits i tab. 5 och 6. Antalet av dessa arbetare — företagsledare, arbetsbefäl samt i egna företag sysselsatta arbetsgivare inräknade — var för redogörelseåret 461 män, av vilka 17 voro sysselsatta vid kalk- och kritbruken.

För framställning av den på sid. 71 not 2 redovisade kalken (inkl. kalkmesa) har uppgivits en arbetarpersonal av 71 män över 18 år med ett sam-

manlagt antal arbetstimmar av 47 048 vid sockerbruken, 62 män över 18 år med totalt 123 342 arbetstimmar vid sulfatmassefabrikerna samt 30 män över 18 år med 67 830 arbetstimmar vid karbidfabrikerna. Av dessa arbetare har som hjälparbetare redovisats 1 man över 18 år vid sulfatmassefabrikerna.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen T. Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft använts, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 6 363 män, av vilka 6 015 eller 94,5 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Om några år, då man i Kiirunavaara malmfält helt över-

Tab. T. Arbetarpersonal vid malm- och stenkolsbrytning

	Underjords- brytning	Dagbrytning	Allt annat arbete i dagen		Summa
	Män		Kvinnor		
Järnmalsbrytning	4 393	283	4 545	281	9 502
Annan malm-brytning	1 123	61	957	63	2 204
Stenkolsbrytning	499	4	122	4	629
Summa: 1959	6 015	348	5 624	348	12 335
1958	6 329	322	6 652	385	13 688

gått från dagbrottsbrytning till underjordsbrytning, torde endast några få procent av det totala arbetarantalet komma att sysselsättas i dagbrott. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete vid stenkolsbrytning och vid brytning av annan malm än järnmalm. Vid stenbrotten, såväl fältspats- och kvartsbrott som granit-, kalkstens- o. d. stenbrott, förekommer underjordsbrytning ej i någon nämnvärd omfattning.

I redogörelsen ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer i de småländska länen, under året utgörande försvarsarbete i mycket obetydlig omfattning.

Fyndigheters förvärvande och försvar

Antalet under år 1959 utfärdade mutsedlar framgår av tabell U. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar. Beträffande den lokala fördelningen av mutsedlarna kan nämnas, att huvuddelen utfärdats inom norra och västra bergmästardistriktet.

Enligt 2 § i 1938 års gruvlag skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits,

ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1959 anvisats följande 53 utmål, nämligen 26 för järnmalm och 27 för övriga malmer. Motsvarande antal utmål föregående år uppgick till 28.

Tabellen W visar, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1959 bevarats i 5 143 utmål (år 1958 5 098) och 41 koncessioner (40). Dessutom ha 38 sjömalmsutmål försvarats genom arbete. Under redogörelseåret har sju utmål anmälts sönade.

Rätt till de malmer eller mineral, som enligt 1938 års gruvlag äro inmutbara, kan efter utmålsläggningen bibehållas endast genom betalning av försvarsavgift. Enligt gruvstadgan kunde gruvrätt försvaras även med arbete, eventuellt giltigt även för flera angränsande utmål eller för flera år framåt. Härjämte kunde under vissa förutsättningar vilostånd få åtnjutas, d. v. s. att försvaret under visst antal år fick nedläggas utan att gruvrätten förverkades. Då 1884 års gruvstadga med vissa modifikationer enligt 45 § av 1886 års lag angående stenkolsfyndigheter m. m. är giltig för försvaret av de stenkolsfyndigheter, till

Tab. U. Antal mutsedlar gällande malmer och andra inmutningsbara mineral

	Antal mutsedlar		Summa	
	å nyupp- täckta fyn- digheter	å förut inmutade fyndigheter	1959	1958
Järnmalm	1 705	286	1 991	1 582
Övriga malmer.....	845	1 022	1 867	1 266
Summa	2 550	1 308	3 858	2 848

vilka rätten uppkommit före stenkolslagens ikraftträdande, försvaras fortfarande dessa äldre rättigheter med arbete.

Koncessioner enligt stenkolslagen kunna försvaras endast genom arbete.

Detta gäller ej blott, då koncessionen avser stenkol, utan även beträffande fyndigheter av salt, olja, gas och alunskiffer, beträffande vilka bestämmelserna i detta avseende dock äro sinsemellan olika.

Tab. W. Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1959

	Utmål för malmgruvor		Utmål o. koncessioner för stenkol m. m.			Summa
	för- svarade genom erlägg- ande av avgift	sönade under året	för- svarade genom arbete	under vilo- stånd	sönade under året	
Utmål för: järngruvor	3 438	—	—	—	—	3 438
andra malmgruvor	¹ 383	7	—	—	—	1 390
stenkolsgruvor	—	—	315	—	—	315
Koncessioner för: stenkolsgruvor	—	—	29	3	—	32
alunskiffer	—	—	3	3	—	6
uran	—	—	3	—	—	3
olja och gas	—	—	—	—	—	—
Summa	4 821	7	350	6	—	5 184

¹ Varav 2 varputmål, som försvarats genom arbete.

Koncessionssystem är numera infört även för uran-, torium- och berylliumhaltiga mineral. Koncession meddelas av Konungen och kan avse rätt till bearbetning av fyndigheten eller endast rätt till undersökning. I det senare

fallet är giltighetstiden normalt begränsad till omkring tre år. Koncessionsområde må icke omfatta område överstigande 1 600 hektar. Antalet gällande koncessioner framgår av följande tablå:

	Bearbetnings- koncessioner	Under- sökningss- koncessioner
Vid 1959 års ingång	3	237
Beviljade under året	—	224
Summa	3	461

IV. Järn- och stålverk samt metallframställningsverk

Produktion

Tackjärn. Nedanstående tablå visar tackjärnsproduktionen i årsmedeltal för perioden 1921—1955. Dessutom angivas årssiffror för de senaste fem åren. Av tablå framgår det, att produktionen av tackjärn år 1959 utgjorde 1 403 204 ton, vilket innebär en ökning med ca 5,9 %, om man jämför med 1958 års kvantitet, och en ökning med 33,6 % i jämförelse med 1952 års höga siffra. Årsmedeltalet för perioden 1955—1959 ligger 102,9 % högre än medeltalet för åren 1936—1940.

Efterföljande översikt (tab. X) av tackjärnstillverkningens fördelning på olika län visar, att ökad produktion förekom bl. a. inom Södermanlands, Västmanlands och Norrbottens län. De redovisade kvantiteterna inom Jönköpings och Älvsborgs län utgjordes helt och inom Värmlands, Västmanlands

och Kopparbergs län delvis av syntetiskt tackjärn.

Fördelas tackjärnsproduktionen efter det bränsleslag, som använts vid tillverkningen, framträder en mycket stark ökning i produktionen av kokstackjärn. Denna stegring var icke mindre än 93 668 ton. Produktionen av träkolstackjärn sjönk däremot under året. På grund av den starka ökningen i produktionen av kokstackjärn fortsatte dettas andel att öka från 94,5 % år 1957 och 94,9 % år 1958 till 96,5 % av den totala tackjärnsproduktionen år 1959, syntetiskt tackjärn icke inräknat. Den kvantitet, som kokstackjärnet sålunda utgjorde, var 1 297 899 ton. Det kan i detta sammanhang anmärkas, att elektrotackjärnet minskade från 181 870 ton år 1958 till 149 177 ton år 1959. Minskningen utgjorde sålunda 18,0 %. Produktionen av elektrotackjärn har under åren 1954—1959 uppgått till:

Tackjärnsproduktionen		År	Ton
årligen	ton		
1921—1930	403 196	1954	144 936
1931—1935	414 329	1955	149 971
1936—1940	658 445	1956	172 722
1941—1945	772 181	1957	188 660
1946—1950	749 290	1958	181 870
1951—1955	1 003 451	1959	149 177
1955	1 175 584		
1956	1 331 934		
1957	1 446 067		
1958	1 324 087		
1959	1 402 027		

I tab. 8 i tabellavdelningen har tackjärnsproduktionen fördelats på olika slag av tackjärn enligt den från 1959 gällande varunomenklaturen. (Närmare härom sid. 14). Som framgår av tabellen

Tab. X. Produktionen av tackjärn inom olika län åren 1957—1959

Län	1957		1958		1959	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	32 360	2,2	27 800	2,1	35 445	2,5
Uppsala län	—	—	344	0,0	—	—
Södermanlands län	138 447	9,6	84 915	6,4	138 594	9,9
Östergötlands län	—	—	1 221	0,1	1 570	0,1
Jönköpings län	8 442	0,6	5 329	0,4	7 265	0,5
Göteborgs och Bohus län	—	—	3 566	0,3	—	—
Älvsborgs län	812	0,1	286	0,0	38	0,0
Värmlands län	36 519	2,5	33 685	2,6	30 440	2,2
Örebro län	60 421	4,2	44 395	3,4	41 508	3,0
Västmanlands län	189 690	13,1	137 252	10,4	167 406	12,0
Kopparbergs län	505 898	35,0	543 961	41,0	533 388	38,0
Gävleborgs län	99 214	6,8	84 779	6,4	81 175	5,8
Norrbottnens län	374 264	25,9	356 554	26,9	365 198	26,0
Hela riket	1 446 067	100,0	1 324 087	100,0	1 402 027	100,0

i tabellavdelningen ha 1 292 613 ton angivits vara avsedda för järn- och stålframställning, medan 109 414 ton redovisats som gjuteritackjärn. I förstnämnda kvantitet ingå 990 231 ton tackjärn, som i flytande form gått direkt till stålframställning. Motsvarande siffra under åren 1954—1958 var:

År	Ton
1954	618 563
1955	773 571
1956	903 536
1957	987 016
1958	937 239

Vissa uppgifter om kapacitet och produktion beträffande ugnar, avsedda för tackjärnsframställning, ha samman-

Tab. Y. Ugnar för tackjärnsframställning

Ugnstyp	Samtliga ugnar		Därav sådana ugnar, som voro i gång under året				
	Antal	Kapacitet per år	Antal	Kapacitet under året	Produktion		
					Ton	i % av kapaciteten för	
						samtliga ugnar	använda ugnar
		1 000 ton		1 000 ton			
A. Masugnar	31	1 778	26	1 534	1 345 739	76	88
Bläster- för: träkol	¹ 6	79	5	66	21 868	28	33
koks	15	1 442	13	1 257	1 173 517	81	93
Elektro- för: träkol	² 3	55	2	36	26 290	47	72
koks	7	202	6	175	122 887	61	70
B. Andra elektriska ugnar än masugnar	³ 7	80	7	80	⁴ 43 822	55	55

¹ Dessutom 5 reservugnar med en kapacitet av 46 000 ton. — ² Dessutom 1 reservugn med en kapacitet av 10 000 ton. — ³ Dessutom 2 reservugnar med en kapacitet av 10 000 ton. — ⁴ Härutöver ha framställt 38 ton tackjärn i elugnar, som huvudsakligen använts för annan tillverkning, samt 4 150 ton perlitackjärn i martinugn och 9 455 ton syntetiskt tackjärn, framställt i högfrekvensugnar.

ställt i tabellen Y. Med kapacitet avses därvid praktiskt möjlig toppproduktion, d. v. s. den högsta produktion, som under en längre tidsperiod kan uppnås vid tillgång på arbetskraft, elkraft, bränsle och material.

I tabellerna Z och AA redovisas uppgifter angående medeltillverkning, medeldriftstid och dygnsproduktion per masugn. Med dygn avses här en driftstid om 24 timmar. För 1959 saknas dock uppgifter om drifttiden.

Det framställda tackjärnet är i tabell BB fördelat efter olika tillverknings-

metoder. Under år 1959 förekom även produktion av 4 150 ton perlittackjärn i martinugn, vilket i tab. 8 förts under rubriken annat tackjärn (syntetiskt).

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Norrbottens län, elektrotackjärn förutom i de tre sistnämnda länen även i Värmlands och Örebro län. Elektrotackjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Jönköpings, Älvsborgs, Värmlands, Västmanlands och Kopparbergs län.

Tab. Z. Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1955—1959

År	Medeltillverkning	Medeldriftstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
			Totalt	Därav för		
				blästertackjärn framställt med enbart		elektrotackjärn
	per masugn		träkol	koks		
	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	Ton
1955.....	41 665	260	160,19	40,03	239,80	76,01
1956.....	48 671	283	172,29	44,29	254,96	79,20
1957.....	52 015	284	183,09	45,01	277,39	78,48
1958.....	43 768	230	190,30	43,68	302,70	77,13
1959.....	51 759	..	..	..	..	..

Tab. AA. Tackjärnsproduktionen per masugn inom olika län åren 1957—1959

Län	Medeltillverkning			Medeldriftstid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Tön			Dygn			Ton		
	1957	1958	1959	1957	1958	1959	1957	1958	1959
Stockholms län	32 360	27 800	35 445	344	311	..	94,07	89,39	..
Södermanlands län.....	126 197	78 432	140 367	361	237	..	349,58	330,94	..
Värmlands län.....	15 057	14 309	7 610	286	282	..	52,74	50,74	..
Örebro län	12 084	8 894	6 819	216	160	..	55,95	55,59	..
Västmanlands län	37 470	27 136	23 915	321	241	..	116,66	112,60	..
Kopparbergs län	98 896	85 288	106 678	275	229	..	359,88	372,44	..
Gävleborgs län	24 804	21 195	20 294	224	185	..	110,73	114,57	..
Norrbottens län	93 566	89 139	91 300	360	349	..	259,91	255,41	..
Hela riket	52 015	43 768	51 759	284	230	..	183,09	190,30	...

Tab. BB. Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt åren 1957—1959

	1957			1958			1959		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drifts-)tid	Tillverk-ning	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drifts-)tid	Tillverk-ning	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drifts-)tid	Tillverk-ning
		Dygn	Ton		Dygn	Ton		Dygn	Ton
Blästermasugn	19	5 268	1 215 736	20	4 302	1 087 410	18	..	1 195 385
därav med enbart träkol	5	1 057	47 577	6	832	36 431	5	..	21 868
» » » koks .	14	4 211	1 168 159	14	3 470	1 050 979	13	..	1 173 517
Elektrisk masugn ¹	8	2 404	188 660	9	2 360	181 870	8	..	149 177
därav med enbart träkol	2	571	30 113	2	563	28 618	2	..	26 290
» » koks och									
koksstybb i blandning	6	1 833	158 547	7	1 797	153 252	6	..	122 887
Annan elugn än masugn	8	622	24 718	10	775	50 083	7	..	43 822
Summa	35	8 294	1 429 114	39	7 437	1 319 363	33	..	1 388 384

¹ Till elektriska masugnar räknas även elektriska lågschaktugnar. — ² Härutöver ha framställts 12 293 ton tackjärn i elugn, som huvudsakligen använts för annan tillverkning, samt 4 660 ton perlittackjärn i martinugn. — ³ Härutöver ha framställts 344 ton tackjärn i elugn, som huvudsakligen använts för annan tillverkning, samt 4 380 ton perlittackjärn i martinugn. — ⁴ Se not till tab. Y.

Om värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion saknas uppgift på grund av ändrat redovisnings-sätt. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen, 277 121 ton, redovisas emellertid ett värde av 80,1 miljoner kr, vilket per ton motsvarar 346 kr mot 359 kr per ton år 1958.

Ferrolegeringar och järnsvamp. Tillverkningen av ferrolegeringar visade en ökning med inemot 10 % under 1959 och uppnådde den hittills högsta nivån.

Beträffande kromjärn, kisel-mangan-järn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade avsalu-siffrorna. Vad åter angår de biprodukter, som framkommit i samband med tillverkningen, redovisas produktionen av dessa i industriberättelsen.

Redogörelseårets produktion av ferro-

legeringar härrör från 7 verk med sammanlagt 44 ugnar. Av de redovisade ugnarna användes 38 uteslutande för tillverkning av ferrolegeringar samt 6 för framställning av huvudsakligen annan produkt. Den sammanlagda driftstiden vid de förstnämnda ugnarna utgjorde 8 126 dygn eller i genomsnitt 185 dygn per ugn. Vid de ugnar, som använts för framställning av andra produkter, var driftstiden 1 049 dygn.

Järnsvamp producerades under 1959 vid sju verk, och den tillverkade kvantiteten uppgick till 114 473 ton. Avsalukvantiteten, 55 922 ton, hade ett saluvärde av 24,7 miljoner kr. Uppgift om driftstid saknas. Årets produktion utgjorde ca 79 % av ugnarnas totala kapacitet.

Smidbara mellanprodukter. Tillverkningen av vällmetall enligt lancashire-metoden, som 1958 uppgick till 1 831 ton, sjönk under år 1959 till 309 ton.

Tab. CC. Produktionen av ferrolegeringar åren 1956—1959

Slag av ferrolegeringar ¹	1956	1957	1958	1959
	Ton			
Kisel-, mangan- och kiselkrombriketter	686	778	651	612
Kiseljärn	14 235	21 324	14 851	20 796
Kiselkrom	6 937	7 671	10 929	11 363
Kiselmanganjärn	11 086	13 172	11 312	10 913
Kiselmetsall	3 837	3 873	5 926	2 293
Kromjärn	27 004	31 088	26 653	37 116
Manganjärn	13 776	17 097	17 693	16 124
Molybdenjärn	1 299	1 636	1 206	1 150
Tantaljärn	8	0	—	—
Titanjärn	52	132	376	130
Vanadinjärn	165	104	131	203
Volframjärn	445	355	206	408
Andra slag	10	29	36	29
Summa	79 540	97 259	89 970	101 137

¹ Klassificeringen har här gjorts enligt tidigare gällande varuuppdelning. Uppgifter för 1959 enligt den nya varunomenklaturen återfinnes i tabell 8 i tabellavdelningen.

Kvantitet och värde av under 1955—1959 framställd vällmetall visas i följande tablå.

År	Ton	Värde 1 000 kr
1955	2 037	1 953
1956	2 575	2 724
1957	2 249	2 700
1958	1 831	2 263
1959	309	..

Av de 9 befintliga, brukbara härdarna ha 4 använts under redogörelseåret. I procent av kapaciteten för samtliga befintliga resp. under året använda härdar uppgick 1959 års produktion till 7 % resp. 18 %.

Framställningen av götmetall steg från 2 407 116 ton år 1958 till 2 825 894 ton år 1959. 1959 års siffra är den högsta produktionssiffra, som registrerats för ifrågavarande produkt. Stegningen har gällt i första hand martingöt och elektrogöt som framgår av tabell DD. Siffrorna inkluderar beträffande stål för stålsgjutgods endast den kvantitet, som motsvarar gjutgodsets vikt efter skrotning. Uppgifterna för 1959 har beräknats med ledning av den redovisade ugnproduktionen genom korrektion för duplexförfarande och för ovannämnda redovisningssätt beträffande stålsgjutgods.

Tab. DD. Produktionen av götmetall åren 1955—1959

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Elektrogötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	1 000 kr
1955	399 968	18,8	778 138	36,6	946 508	44,6	2 124 614	1 017 588
1956	458 435	19,1	844 498	35,2	1 074 605	44,8	2 398 889	1 313 321
1957	472 212	19,0	820 640	33,1	1 122 727	45,2	2 482 614	1 449 191
1958	469 865	19,5	767 778	31,9	1 092 796	45,4	2 407 116	1 255 800
1959 ⁵	440 000	16	925 000	33	1 360 000	47	2 825 894	..

¹ Inkl. 21 351 ton götmetall från kaldoun. — ² Inkl. 67 035 ton götmetall från kaldoun. — ³ Inkl. 76 677 ton götmetall från kaldoun. — ⁴ Inkl. 102 204 ton götmetall från kaldoun. — ⁵ Uppdelningen är ungefärlig.

Tab. EE. Ugnar för götmetallframställning

Ugnstyp	Samtliga ugnar		Därav sådana, som voro i gång under året					
	Antal	Kapacitet per år 1 000 ton	Antal	Kapacitet under året 1 000 ton	Produktion			Därav i duplex- process Ton
					Ton	i % av kapa- citeten för		
							samtliga ugnar	använda ugnar
Bessemerugnar:								
sura	¹ 2	54	2	54	46 937	87	87	10 903
basiska (thomas- ugnar)	8	719	8	719	618 362	86	86	213 109
Martinugnar:								
sura	¹ 21	350	18	330	304 254	87	92	6 620
basiska	23	737	19	679	634 765	86	94	476
Elektrostålugnar:								
ljusbågsugnar	¹ 71	1 360	68	1 357	1 258 913	93	93	16 973
induktionsugnar....	² 36	181	35	171	141 029	78	82	2 769
Annan stålugn (kaldo)	1	105	1	105	102 204	97	97	551
Summa	160	..	149	..	..	..	..	..

¹ Dessutom 1 reservugn. — ² Dessutom 3 reservugnar. Därjämte ha tillfälligtvis under sammanlagt 20 dygn använts 2 induktionsugnar för framställning av 1958 ton göt.

Uppgifter om kapacitet, drifttid och produktion beträffande ugnar för götmetallframställning redovisas i tab. EE. Produktionsuppgifterna äro här icke direkt jämförbara med de uppgifter, som lämnas i tab. 9. Vid duplexprocesser avse nämligen produktionssiffrorna i texttabellen den totala produktionen från resp. ugnar. Härtill kommer, att produktion av stålglutgods här är upptagen med beräknad vikt före skrotning.

Av de två tabellerna FF och GG

belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat glutgods efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av göt och skrotat glutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt. I den nya från och med 1959 gällande varunomenklaturen motsvaras begreppet kvalitetsprodukt av legerat stål samt olegerat kolrikt stål, vilka hänföras till pos. 73.15. Dessa slag av stål definieras strikt efter analysen, varför uppdel-

Tab. FF. Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika metallurgiska processer åren 1957—1959

Tillverkningar	1957		1958		1959 ¹	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	Ton					
Bessemerngöt	38 040	434 172	28 815	441 050	36 034	405 253
Martingöt	276 039	538 774	233 013	529 874	297 634	634 289
Martinglutgods, skrotat	16	5 811	—	4 891		
Summa	314 095	978 757	261 828	975 815	333 668	1 039 542
	1 292 852		1 237 643		1 373 210	

¹ Produktionen i tab. EE, minskad med tillverkningen i duplexprocess.

Tab. GG. Fördelning av göt och stålgljutsods efter kvalitet åren 1958 och 1959

Tillverkningar	1958			1959		
	Kvalitetsprodukt		Ordinär produkt	Kvalitetsprodukt ¹		Ordinär produkt
	Rost-, syra- o. värmebeständig	Annan		Rost-, syra- o. värmebeständig	Annan	
	Ton					
a) Göt	108 515	355 613	1 910 137	142 130	412 140	2 233 376
Bessemersur	—	4 309	24 506	—	..	..
basisk	—	—	441 050	—	—	..
Martinsur	—	196 407	36 606	—	..	..
basisk	—	13 548	516 326	—	..	..
Elektrofrån: ljusbågsugn .	60 984	110 856	784 895	} 142 130	..	..
induktionsugn	47 531	30 493	30 077		..	..
Annan	—	—	76 677	—	—	102 204
b) Stålgjutgods	2 765	8 443	21 643	6 319	6 237	20 932
Martinsurt	—	—	—	—	—	—
basiskt	—	—	4 891	—	—	..
Elektrofrån: ljusbågsugn .	1 157	7 410	13 500	} 6 319	6 237	..
induktionsugn	1 608	1 033	3 252			..
Summa	111 280	364 056	1 931 780	148 449	418 377	2 254 308

¹ Legerat stål och olegerat kolrikt stål (pos. 73.15)

ningen kan sägas vara mera exakt än enligt den förut använda definitionen av kvalitetsprodukt. En av Jernkontorets statistikavdelning utförd undersökning visar att produktionen år 1958 av legerat stål och olegerat kolrikt stål omfattar en omkring 14 % större kvantitet än den som i tabell GG anges som kvalitetsprodukt. På grund av vissa ändringar i redovisningssättet kan från och med 1959 fullständig uppdelning på götstälprocesser icke göras.

Kvantiteten göt i varmt tillstånd direkt till vidare bearbetning har åren 1955—1959 uppgått till:

År	Ton
1955	831 138
1956	1 002 560
1957	1 103 286
1958	1 087 876
1959	1 242 414

Smidda, valsade och dragna produkter. I tab. 10 redovisas produktio-

nen år 1959 av smidda, valsade och dragna produkter med fördelning enligt den nya varusystematiken, som gäller från och med 1959 för all näringsstatistik. (Se närmare sid. 14). Produkterna är grupperade på varugrupper enligt SITC samt därunder med fördelning enligt Brysselnomenklaturen och med angivande längst till vänster i tabellen av stat. nr enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning.

I motsats till tidigare år redovisas i tabellen även kallvalsade och kalldragna produkter, dock endast sådana som framställts vid järnverk. Särskilt dragen tråd framställs i stor utsträckning även vid andra anläggningar.

De skilda posterna i tabellen omfattar i varje särskilt fall såväl olegerade produkter som produkter av legerat eller kolrikt stål i överensstämmelse med principen för SITC. De två sistnämnda slagen äro i den gemensamma varunomenklaturen förda till en sär-

Tab. HH. Produktionen av smidda, varmvalsade och varmdragna produkter av väll- och götmetall åren 1957—1959

Varuslag	1957		1958		1959
	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Totala kvantiteten Ton
1. Smidda och varmvalsade produkter av vällmetall ¹	402	83,3	159	84,3	69
2. Smidda produkter av götmetall:					
Ämnen ¹	1	—	8	—	—
Annat	81 512	9,5	83 823	11,8	92 798
3. Varmvalsade eller varmdragna produkter av götmetall:					
Ämnen ¹	224 543	34,7	214 976	44,6	218 296
Annat	1 562 915	12,4	1 519 806	16,2	1 753 778
räls och växeltungämnen	36 979	0,3	54 126	44,6	104 382
skarvjärn o. underläggsplattor	12 393	0,0	17 976	17,0	51 268
balkar	40 258	22,4	38 098	5,2	35 261
armeringsjärn	235 893	11,5	240 506	11,7	283 657
ihåligt borrarstål	9 653	16,3	8 457	17,3	12 450
bandjärn och -stål	77 531	7,4	87 441	5,9	131 439
valstråd m. m.	181 911	23,2	182 670	28,8	202 507
vinkeljärn o. annat fasonjärn	100 275	27,3	86 379	22,0	84 133
valsjärn, ej förut nämnt	365 156	11,1	302 561	13,2	357 945
grovplåt	192 951	2,1	184 847	10,8	174 330
mediumplåt	42 170	5,8	45 731	7,8	48 434
tunnplåt	130 442	6,8	133 485	9,9	130 233
kullagerrör och ämnesrör ² ...	59 397	13,6	57 134	18,6	55 655
andra rör ²	77 906	22,0	80 395	25,9	82 084
Summa (1—3)	1 869 373	15,0	1 818 772	19,2	2 064 941
4. Avhugg och annat skrot	807 257	—	812 168	—	933 742

¹ Av ämnen ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnen.

² Enbart varmbearbetade samt kallbearbetade rör.

skild position, 73.15. Denna position återfinnes följaktligen inte i tabellen. Med hänsyn till att pos. 73.15 i den gemensamma nomenklaturen är detaljerat uppdelad på skilda slag av valsade och dragna produkter kan genom sammanslagning t. ex. i handelsstatistiken lätt erhållas siffror som är jämförbara med motsvarande uppgifter i tab. 10.

I kolumnen över hela årstillverkningen redovisas för varje varuslag hela produktionen inberäknat också den del som varit avsedd för vidare bearbetning vid samma arbetsställe. I varmbearbetade produkter ingår så-

lunda även den produktion, som senare kommer att kallbearbetas. Undantagna från denna regel är dock sömlösa rör. I stället har i detta sammanhang redovisats primärproduktion av sömlösa rör med angivande av vikt före bearbetningen till handelsfärdig produkt.

Beträffande definitionerna av skilda produkter hänvisas till Kommersiella Meddelanden 1959 häfte 7—8 samt Tullverkets varuhandböcker. Här kan nämnas att 73.08, plåtämnen i ringar eller rullar ibland benämnas »breda band» (se även anm. till tab. 10) samt

Tab. II. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller m. m. än järn åren 1958 och 1959

Tillverkningar ¹	1958	1959				
	Hela tillverkningen	Hela tillverkningen		Därav ur		
				inhemskt skrot	utländskt råmaterial	
					skrot	annat
	Kilogram	Kilogram	1 000 kr	Kilogram		
Guld	4 651	4 002	² 17 842	5	996	341
Silver	82 550	99 139	³ 14 718	1 110	20 863	9 413
Aluminium och aluminiumlegeringar	13 709 991	16 301 313	41 133	779 620	—	15 521 693
Bly	33 148 000	36 977 000	36 681	128 000	—	—
Cementkoppar, för avsalu	1 750 100	1 459 500	4 336	—	—	1 459 500
Koppar: elektrolyt	34 211 000	40 416 000	⁴ 122 906	9 400 000	5 686 000	6 883 000

¹ Angående framställning av svavel se sid. 26. — ² Därav 166 000 kr ersättning för legotillverkning av 1 000 kg guld. — ³ Därav 69 000 kr ersättning för legotillverkning av 3 647 kg silver. — ⁴ Därav 3 236 000 kr ersättning för legotillverkning av 5 417 000 kg koppar.

73.09 universaljärn och universalstål »bred plattstång».

En viss uppfattning om produktionsutvecklingen beträffande dess produkter erhålles genom tabell HH å föregående sida.

Av den totala produktionen av smidda samt varmvalsade och varmdragna produkter under 1959 på 2 064 941 ton ha 47 154 ton erhållits genom legovalsning. De viktigaste legovalsade produkterna utgjordes av platiner och andra ämnen, ej spec. valsjärn, bandjärn, plåt och valstråd.

Andra metaller än järn. De i ovanstående sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller utgöra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken metallframställningsverk inräknade företagen. Angående den totala tillverkningen av dessa metaller oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Produktionen av andra metaller än järn kännetecknades av ökad utvinning av aluminium, bly och elektrolytkoppar. Den under 1959 framställda guldquantiteten var ca 14 % mindre än under föregående år. Anmärkas bör, att endast den guldquantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. En väsentlig del av kopparproduktionen utgjordes liksom under tidigare år av legosmältning av skrot m. m. Råvaran till aluminiumframställningen var nästan helt av utländskt ursprung.

Förbrukning av råvaror m. m.

I tabellen JJ (sid. 42) ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa viktigare råvaror och material inom järn- och metaltillverkningens olika huvudgrenar 1959. Under rubrikerna tackjärn och götmetall ha därvid

Tab. JJ. Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järn- och stålverk samt metallframställningsverk år 1959

Varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	järn-svamp a) och väll-metall b)	göt-metall, stål-gjutgods	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
	Ton						
Järnmalm	51 241	—	—	54 478	—	—	105 719
Järnmalmsslig	3 901	1 697	a) 58 760	2 453	—	—	66 811
Sinter (av slig)	2 261 562	—	a) 104 128	26 067	—	—	2 391 757
Järnsvamp	1 782	—	—	91 569	—	—	93 351
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	79 447	—	79	—	—	79 526
manganmalm	9 189	37 966	—	1 791	—	—	48 946
molybdenmalm	—	1 136	—	—	—	—	1 136
volframalm	—	654	—	—	—	—	654
andra malmer o. d.	—	364	—	34	—	282 301	282 699
Tackjärn: träkols-	—	—	b) 332	37 355	—	—	37 687
koks-	3 273	—	a) 14	937 283	—	—	940 570
Gjutjärnsskrot: kokiller	400	—	—	70 414	—	—	70 814
annat	26 105	—	—	38 181	—	—	64 286
Smidesskrot	46 048	9 329	a) 4 800	1 710 392	247	1 237	1 772 053
Annat skrot	—	—	—	—	—	20 387	20 387
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	—	—	—	415	—	—	415
» , 15—60 % »	541	565	—	7 747	—	—	8 853
» , över 60 % »	210	2 426	—	5 526	—	—	8 162
kisel-manganjärn	—	7 300	—	5 832	—	—	13 132
kromjärn, högst 0,2 % kol	—	6	—	20 234	—	—	20 240
» , 0,2—4 % »	—	—	—	1 256	—	—	1 256
» , över 4 % »	3	21	—	3 848	—	—	3 872
mangan- och spegeljärn	162	80	—	19 826	—	—	20 068
volframjärn	—	—	—	348	—	—	348
andra ferrolegeringar	4	9 529	—	2 076	—	—	11 609
Metaller, kemikalier m. m.	2 698	1 406	—	12 725	4 609	40 872	62 310
Slagg	5 664	31 412	—	25	—	—	37 101
Kalksten	51 772	—	a) 6 287	16 903	—	5 748	80 710
Kalk, bränd	2 254	30 756	a) 183	175 522	—	—	208 715
Dolomit: rå	1 104	2 888	a) 4 704	28 174	—	—	36 870
bränd	724	11	a) 146	35 343	13	—	36 237
Kvarts och kvartsit	1 369	55 439	—	25 557	34	19 429	101 828
Sandsten	—	—	—	5 293	67	—	5 360
Fluss- och fältspat	601	173	a) 32	5 981	—	505	7 292
Kaolinsand	184	—	—	1 265	53	—	1 502
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel ..	30	—	—	8 195	291	1	8 517
Magnesittegél	12	575	—	10 956	240	1 161	12 944
Chamottetegél, -kapslar o. -skrot .	2 702	163	a) 6 245	28 290	4 026	389	41 815
Sintermagnesit och magnesitmjöl .	—	4	—	605	28	—	637
Eldfast lera	2 091	380	a) 40	6 803	721	19	10 054
Övrigt eldfast infodringsmaterial .	1 903	24	—	3 239	37	—	5 203
Kolektroder	20	741	—	—	—	220	981
Grafitelektroder	460	115	a) 68	5 553	—	222	6 418
Elektrodmassa	3 663	4 469	a) 64	166	—	9 822	18 184

även inräknats smärre kvantiteter råmaterial, vilka förbrukats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk. I denna berättelse redovisas således samtliga inom riket framställda kvantiteter tackjärn och götmetall och däremot svarande råvaruförbrukning oberoende av om anläggningen, vid vilken de framställts, hänföres till bergverk eller ej. I förevarande textavdelning äro vissa totalsiffror i denna tabell närmare specificerade.

Den kvantitativa förbrukningen av råmaterial vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken har naturligen i stort sett förändrats på likartat sätt som produktionssiffrorna, ehuru vissa förskjutningar skett mellan olika slag av råvaror. Vid tackjärnstillverkningen har förbrukningen av råmaterial ökat. Kvantiteten styckemalm sjönk avsevärt, medan sinterkonsumtionen steg med ca 10 %. För år 1959 saknas uppgifter om förbrukningen av järn- och manganmalm vid framställningen av de olika tackjärnsslagen.

Den för tackjärnstillverkningen redovisade slagghalt kvantiteten utgjordes av hytt-, väll- och stålugnsslagg.

Vid ferrolegeringsverken förelåg ökad förbrukning av framför allt krom- och volframmalm. En minskning ägde rum beträffande åtgången av mangan- och molybdenmalm. Av den förbrukade krommalmen utgjorde 19 896 ton av slig, medan den redovisade molybdenmalmen helt bestod av styckemalm. De i tabellen vid tillverkningen av ferrolegeringar angivna totalsiffrorna för förbrukningen av andra malmer, metaller, kemikalier m. m. samt slagg äro närmare specificerade nedan (kvantiteter i ton).

Vid götmetalltillverkningen ökade

Andra malmer:

Bauxit.....	44
Tantalmalm.....	3
Titanmalm.....	317
	364

Metaller, kemikalier m. m.:

Aluminium.....	414
Kisel och -krom.....	665
Salpeter.....	42
Vanadinsyra.....	285
	1 406

Slagg:

Kromslag.....	10 046
Manganslag.....	21 366
	31 412

åtgången av träkolstackjärn. Förbrukningen av kokstackjärn minskade. Vidare redovisades en stark uppgång i konsumtionen av bl. a. smidesskrot och de flesta slag av ferrolegeringar. Av kromjärnet redovisas 20 234 ton med en kolhalt av högst 0,2 %, 1 256 ton med en kolhalt av 0,2—4 % och 3 848 ton med mer än 4 % kol.

I följande översikt äro vissa av de varuslag, som ej specificerats i tabellen, närmare angivna (kvantiteter i ton).

Andra malmer:

Svavelkis.....	34
----------------	----

Andra ferrolegeringar:

Fosforjärn.....	51
Kiseljärnzirkonium.....	8
Kiselkromjärn.....	125
Molybdenjärn.....	1 324
Niobjärn.....	7
Svaveljärn.....	7
Titanjärn.....	429
Vanadinjärn.....	116
Övriga.....	9

2 076

Metaller, kemikalier m. m.:

Aluminium	545
Bly	1
Kalcium- och kiselkarbid	624
Kiselkalcium	40
Kiselkrom	204
Kobolt	95
Koksalt	62
Koppar	14
Krom	35
Mangan	342
Natriumkarbonat	650
Nickel	6 427
Salpetersyra	1 404
Saltsyra	6
Svavel	37
Svavelsyra	1 081
Övriga	1 158

Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt, varmvatsat och varmdraget järn och stål. I totalsiffran för förbrukningen av metaller, kemikalier m. m. ingå 72 ton zink, 410 ton koksalt och 2 119 ton svavelsyra. — Järn- och stålverkens förbrukning av tackjärn och skrot m. m. för framställning av vanligt tackjärnsgjutgods är icke medräknad här utan ingår i den allmänna industrierättelsens hithörande redovisning.

Den totala konsumtionen av andra malmer än järnmalm vid metallframställningen ökade från föregående år. Vidare må nämnas den något minskade förbrukningen av kopparskrot. Nedan lämnas en något utförligare specifikation av åtgången av andra malmer, annat skrot samt metaller, kemikalier m. m. (kvantiteter i ton).

Andra malmer:

Arsenikslig	44 753
Blyslig	55 902
Kisbränder	67 109
Kopparmalm	28 509
Kopparmalmsslig	85 529
Kryolit	499

282 301

Annat skrot:

Aluminiumskrot	974
Blyskrot	1
Kopparskrot (inkl. askor)	19 412

Metaller, kemikalier m. m.:

Aluminium	27
Aluminiumoxid	29 478
Blisterkoppar	1 432
Koksalt	8 945
Kopparskärsten	12 369
Natriumbikromat	67
Natronsalpeter	36
Salpetersyra	26
Soda, kalcinerad	397
Svavelsyra	1 843
Zinkoxid	53

För metallframställningsverk, som för vidare bearbetning tillverka mellanprodukter, upptagna såsom råmaterial i tab. JJ och i ovanstående tablå, redovisas endast förbrukningen av de verken tillförda ursprungliga råmaterialen.

Beträffande redovisningen i tabell JJ och i ovanstående specialtablåer måste framhållas, att de uppgiftsformulär, på vilka förbrukningen av råvaror skall redovisas, för år 1959 liksom för tidigare år innehålla särskilda rubriker endast för de viktigaste slagen av råvaror. De uppgifter, som i övrigt avlämnas under diverserubriker (t. ex. kvantiteterna övriga metaller, kemikalier m. m.), kunna vara behäftade med vissa brister. Hur stor den ofullständighet är, som därvid kan ha uppkommit, har det på grund av primärmaterialiets beskaffenhet icke heller för år 1959 varit möjligt att uttala sig om.

Bränsle, smörjmedel och elenergi

En översikt över järn- och stålverkens och metallframställningsverkens förbrukning av bränslemedel lämnas i tab. KK. Tabellen MM över träkolsförbrukningen är närmast en specialtabell, avsedd att belysa konsumtionen av träkol av skogs- och stubbved samt av såg-

Tab. KK. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Järn- och stålverk	Metallframställningsverk
Stenkol (inkl. stybb) o. kolbriketter ...	ton	23 381	2 560
Koks(inkl. stybb) och koksstybbriketter .	»	911 972	2 815
Träkol (inkl. stybb)	hl	1 809 776	7 387
Träbränsle:			
ved i större stycken	m ³	11 036	—
andra slag	»	59 768	—
Flytande bränsle:			
bensin	ton	878	72
motorbrännolja o. eldningsolja: nr 1	»	33 198	1 024
nr 2	»	65 880	243
övriga	»	373 013	11 613
fotogen	»	2 355	118
Masugns- och koksugns- gas	1 000 m ³	1 947 236	—
Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹	ton	1 727 205	25 254

¹ Förbrukningen av masugns- och koksugns- gas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen. Ang. reduktionstal se not till tab. O.

verksribb vid samtliga järn- och stålverk med undantag för ferrolegeringsverk. Den i ifrågavarande tabell redovisade totalkvantiteten är den sammanlagda förbrukningen av träkol vid dessa verk vid framställningen av tackjärn, väll- och götmetall, smidda, varmvalsade och varmdragna produkter samt manufakturvaror och verkstadsprodukter. Däremot är ej förbrukningen av träkol vid tillverkning av sinter och ferrolegeringar inräknad i tabellen över järn- och stålverkens träkolsförbrukning, men kvantiteterna ifråga redovi-

sas i tabellerna O och LL. I sistnämnda tabell ingå ej uppgifter om förbrukningen av bränsle för industriernas egna transportmedel samt för uppvärmning av fabriks- och kontorslokaler m. m., vilka kvantiteter däremot äro medräknade i uppgifterna om den totala bränsleåtgången vid järn- och stålverken i tabell KK.

I tabell MM redovisas förbrukningen av träkol vid verk med framställning av järn och stål. Däremot kan inte inköpspriset redovisas för år 1959.

Beträffande uppgifterna om bränsle vid järn- och stålverken torde observeras, att dessa ej överensstämman med de uppgifter, som i industrierättelsen lämnas under rubriken järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk. Anledningen är, att, såsom förut framhållits, under rubriken järn- och stålverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industrierättelsen förts under sistnämnda grupper.

Närmare uppgifter om åtgången av viktigare bränsle- och reduktionsmedel vid vissa slag av tackjärnstillverkning redovisas i tablån överst å s. 47. Förbrukningen av koks per ton tackjärn var 658 kg eller något mindre än 1958.

En specificering av järn- och stålverkens samt metallframställningsverkens förbrukning av elenergi (vid ugsndrift) för framställning av tackjärn, järnsvamp, ferrolegeringar, göt och stål-gjutgods samt metaller åren 1958 och 1959 meddelas i tablån å s. 47. De här lämnade uppgifterna svara sålunda — i likhet med uppgifterna om förbrukningen av bränsle i tab. LL — mot den i denna berättelse redovisade produktionen av ifrågavarande produkter. Be-

Tab. LL. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverken vid tillverkningen av nedanstående varuslag år 1959

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av						Summa
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp ¹	väll- metall	göt och stål- gjutgods	smidda samt varm- valsade o. varm- dragna produkter	
Stenkol (inkl. stybb) och kolbriketter.....	ton	—	3 279	—	—	2 170	11 070	16 519
Koks	»	793 581	47 528	11 207	—	6 541	52	858 909
Koksstybb och koks- stybbriketter	»	30 683	—	20 247	—	852	78	51 860
Torvbränsle (inkl. torv- briketter)	»	—	—	—	—	—	—	—
Träkol: industrikol ...	hl	1 628 644	110 648	379	10 271	14 405	9 925	1 774 272
stybb	»	8 005	—	—	—	264	140	8 409
Träbränsle:								
ved i större stycken.	m ³	1 131	33	—	—	6 167	1 010	8 341
andra slag	»	—	1 722	—	—	32 395	312	34 429
Flytande bränsle:								
bensin	ton	0	45	39	—	30	117	231
motorbrännolja och eldningsolja: nr 1 ..	»	156	1 329	321	—	9 214	19 928	30 948
nr 2 ..	»	125	595	815	—	15 244	41 873	58 652
övriga	»	1 944	3 995	916	—	124 111	195 744	326 710
fotogen	»	0	1	2 033	—	6	236	2 276
tjälolja (brännolja)	»	—	—	1	—	56	15	72
Masugns- och koksugns- gas	1 000 m ³	1 135 234	—	3 939	—	102 794	572 651	1 814 618
Summa bränsle med reduktion till stenkol ²	ton	896 830	64 178	39 224	175	236 941	398 458	1 635 806

¹ Inkl. järnpulver. — ² Masugns- o. koksugns gas ingå ej. Angående reduktionstal se not till tab. O

Tab. MM. Kvantitet av förbrukat träkol vid verk med framställning av järn och stål år 1959

Län	Träkol av		Summa
	skogs- och stubbved	sågverksribb	
Östergötlands län	68 051	—	68 051
Värmlands län	525 210	—	525 210
Örebro län	653 148	25 900	679 048
Västmanlands län	11 162	93 226	104 388
Kopparbergs län	7 180	—	7 180
Gävleborgs län	339 377	—	339 377
Hela riket	1 604 128	119 126	1 723 254

vända för industridriften och avse kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskins smörjssystem. Därjämte ha under året förbrukats 156 914 kg hårdningsoljor.

Drivkraft

De vid järn- och metallframställningsverken använda motorerna redovisas i tabell NN, i vilken meddelas uppgifter angående hästkraftsstyrkan hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna. Motorernas styrka anges i under året uttagna effektiva hästkrafter.

Förvaltnings- och arbetarpersonal

Nedanstående tabell OO anger antalet sysselsatta män och kvinnor inom olika kategorier av förvaltningspersonal och deras fördelning på järn- och stålverken samt metallframställningsverken år 1959. En närmare redogörelse för sammansättningen av de olika kategorierna

återfinnes i industrierättelsen, till vilken hänvisas. Den vid berörda bergverk anställda förvaltningspersonalen ökade i antal med 2,5 % från föregående år.

Uppgifter om antalet arbetare, fördelade efter kön och ålder, och antalet utgjorda arbetstimmar vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken ha sammanställts i tabell PP. Såsom hjälparbetare ha redovisats maskinister och eldare, lager- och transportarbetare, arbetare för reguljära underhålls- och reparationsarbeten, vaktpersonal, fast anställda städerskor m. fl.

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar och vilka därför endast redovisas i den allmänna industrierättelsen, ehuru tillverkningsgarna av bergverksprodukter — även-

Tab. OO. Förvaltningspersonal vid järn- och stålverk samt metallframställningsverk

	Företagsledare		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl		Kontorspersonal		Kontorsbud, vaktmästare, telefonister o. d.		Socialvårdspersonal		Resande i firmans tjänst		Övrig försäljningspersonal		Summa
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	
Järnverk	67	2 169	71	1 516	1 869	1 273	210	97	25	36	2	397	7 732				
Andra järnframställningsverk	21	1 311	94	500	752	634	120	40	4	15	—	57	3 548				
Ferrolegeringsverk .	6	58	3	46	51	31	5	—	1	—	—	—	201				
Metallframställningsverk	4	151	49	122	104	95	10	2	7	6	—	4	554				
Summa: 1959	98	3 689	217	2 184	2 776	2 033	345	139	37	57	2	458	12 035				
1958	96	3 569	217	2 125	2 795	2 002	359	108	47	58	2	348	11 726				

¹ Därav 3 kvinnor. — ² Därav 36 kvinnor. — ³ Därav 22 kvinnor.

Tab. PP. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom järn- och stålverk samt metallframställningsverk

	Män		Kvinnor		Summa arbetare		Utgjorda arbetstimmar	
	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav av underåriga
	1 000 timmar							
Järnverk	31 503	1 533	1 458	62	32 961	1 595	67 984	3 163
därav hjälparbetare o. d. ...	6 325	..	662	..	6 987	..	14 368	..
Andra järnframställningsverk ..	8 136	364	595	—	8 731	364	18 182	669
därav hjälparbetare o. d. ...	290	..	2	—	292	..	599	..
Ferrolegeringsverk	1 164	20	10	—	1 174	20	2 432	39
därav hjälparbetare o. d. ...	414	..	10	—	424	..	882	..
Metallframställningsverk	1 616	21	13	—	1 629	21	3 334	43
därav hjälparbetare o. d. ...	501	..	13	—	514	..	1 093	..
Summa: 1959	42 419	1 938	2 076	62	44 495	2 000	91 932	3 914
1958	40 824	1 897	1 967	65	42 791	1 962	89 528	3 862

som däremot svarande förbrukning av råvaror, bränsle och elenergi — vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt

elektrostål redovisades vid dessa företag 384 manliga arbetare med ett sammanlagt antal arbetstimmar av 810 547. Av dessa arbetare ha som hjälparbetare uppgivits 112 män och 240 751 timmar.

Tab. 1. Uppfordringen ur järnmalmshuggruvorna år 1959

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål ¹	Driftstid Dagar	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
	<i>Stockholms län</i>				
	Häverö kommun				
1	Herrängs Gruf AB: Herrängsfältet.....	5	230	33 790	—
	<i>Uppsala län</i>				
	Dannemora kommun				
2	AB Dannemora Gruvor: Dannemora gruvors odalutmål	1	231	369 244	—
	Olands kommun				
3	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Ramhällsfältet	4	251	92 270	—
	<i>Södermanlands län</i>				
	Floda kommun				
4	Boxholms AB: Stavsfältet	2	276	44 389	—
	Sköldinge kommun				
5	Boxholms AB: Kantorps gruvfält	4	280	128 454	—
	Svärta kommun				
6	Herrängs Gruf AB: Förola gruva	1	110	9 552	—
	<i>Jönköpings län</i>				
	Månsarps kommun				
7	AB Smålands Taberg: Smålands Tabergs gruvfält	1	271	—	2 046
	<i>Värmlands län</i>				
	Värmlandsbergs kommun				
8	Gruvfe AB Långban: Långbansfältet	(1)	240	—	—
9	Uddeholms AB: Finnmosse gruvor	2	241	18 235	—
10	Kärngruvan	1	300	—	458
11	Nordmarks gruvor	2	241	16 933	—
12	Persbergs odalfält	1	300	164 986	—
13	Tabergs gruvor	2	241	48 564	—
	<i>Örebro län</i>				
	Hällefors köping				
14	Hällefors Bruks AB: Sirsjöbergsfältet	(1)	280	—	—
15	Stora Havsjöbergsgruvan	(1)	280	—	—
	Linde kommun				
16	Guldsmidshytte AB: Högbansfältet	2	62	3 852	—
17	Nybergsfältet	4 —	4 —	1 526	—
18	Stripa Gruf AB: Stripa odalfält	9	266	296 585	—
	Ljusnarsbergs kommun				
19	Basbkärns Gruf AB: Bastkärnsfältet	4	253	55 696	—
	Mossgruvornas Gruf AB: Sköttgruve- och Mossgruvefälten	6	243	7 81 818	—
20	Ställbergs Grufve AB: Haggruvefältet	4	281	81 444	—
21	Ställbergsfältet	6	281	93 478	—
22					

¹ Med malmfångst arbetade; siffror inom parantes ange utnål med malmfångst enbart ur äldre varp. —

⁴ Utnål och driftstid redovisas i tab. 3. — ⁵ Därav genom våtmekanisk sovring 61 363 ton. — ⁶ Därav från-

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm ²			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
T o n	1000 kr	T o n	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	³ 26 890	—	1
{ 50 057 100 629	3 298 3 503	— —	50,8 40	0,004 0,004	0,04 0,04	2,4 3,1	} ³ 74 639	—	2
—	—	—	—	—	—	—		—	3
³ 1 660	71	—	38,6	0,016	0,026	—	32 348	—	4
710	32	—	52,9	0,02	0,1	—	127 744	—	5
³ { 3 192 2 561	150	—	45,68	0,023	0,35	1,9	}	—	6
	149	—	40,56	0,024	0,35	1,8			
2 046	10	—	30,3	0,04	0,022	0,26	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	1 345	1 345	8
—	—	—	—	—	—	—	³ 12 979	—	9
—	—	—	—	—	—	—	³ 458	—	10
—	—	—	—	—	—	—	³ 13 526	—	11
³ 3 843	220	—	51,6	0,007	0,005	0,13	³ 106 301	—	12
5 085	153	—	57,6	0,01	0,01	0,25	³ 30 732	328	13
—	—	—	—	—	—	—	³ 1 764	1 764	14
—	—	—	—	—	—	—	³ 8 614	8 614	15
—	—	—	—	—	—	—	3 852	—	16
1 526	50	—	38	0,04	0,005	—	—	—	17
⁵ { 101 870 5 857	3 898	—	51,5	0,009	0,009	—	} ⁶ 103 146	—	18
	161	—	46,9	0,013	0,011	—			
³ 10 925	633	—	47,2	0,007	0,18	3,67	³ 13 400	—	19
—	—	—	—	—	—	—	³ 63 170	—	20
³ 28 792	1 184	4 382	46,92	0,008	0,049	3,44	—	—	21
³ 44 432	2 078	612	51,3	0,007	0,032	5,09	—	—	22

² Inklusive plock-, vask- samt magnetiskt och våtmekaniskt sovråd malm. — ³ Genom magnetisk sovring. —
siktad mull 4 493 ton. — ⁷ Mullmalm med magnetit och siderit.

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalmshuggruvorna

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål	Driftstid Dagar	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				Ton	
	Örebro län (forts.)				
	Noraskogs kommun				
1	Fagersta Bruks AB: Rödbergsgruvan	2	34	5 184	—
	Pershytte Grufvebolag: Pershyttefältet:				
2	Nedre fältet	3	274	102 380	—
3	Övre fältet	1	274	35 921	—
4	AB Stjernfors-Ställdalen: Ösjöbergsfältet . . .	7	260	67 155	—
5	Stribergs Grufve AB: Dalkarlsbergs odalfält	1	125	117 715	—
6	Stribergs gruvfält	10	170		
	Ramsbergs kommun				
	Trafik AB Grängesberg-Oxelösund:				
7	Stråssa odalgruva	1	244	199 497	—
8	Guldsmedshytte AB: Blankafältet	1	71	473	—
	Västmanlands län				
	Fagersta stad				
9	Fagersta Bruks AB: Semlafältet	3	264	120 410	—
	Norbergs köping				
10	Norbergs Grufförvaltning: Getbacksfältet . . .	3	297	84 051	—
11	Klackbergsfältet . .	3	297	31 948	—
12	Nya och Gamla Kol- ningbergsfälten .	3	297	39 580	—
13	Morbergsfältet . . .	9	297	233 399	—
14	Norrbergsfältet . . .	6	297	234 180	7 775}
15	AB Statsgruvor: Eskilsbacksfältet ⁶ . . .	—	—	9 345	—
16	Mimersfältet ⁶	—	—	45 500	—
17	Surahammars Bruks AB: Kallmorbergsfältet .	4	282	49 314	—
18	Risbergsfältet	2	282	26 030	—
	Skinskattebergs kommun				
19	Riddarhytte AB: Källfallsfältet . . .	3	260	58 903	—
20	Morbergsfältet . . .	3	235	43 949	—
21	Riddarhytte odalut- mål	1	274	150 126	—
	Kopparbergs län				
	Grangärde kommun				
	Trafik AB Grängesberg— Oxelösund: Grängesbergs ex- portfält	39	278	2 629 366	—
22					
23	Stora Kopparbergs Bergs- lags AB: Risbergsfältet	18	248	372 294	—

¹ Genom magnetisk sovring. — ² Genom våtmekanisk sovring. — ³ Därav genom våtmekanisk sovring redovisat gråberg. — ⁷ Sovring genom handskrädning. — ⁸ Därav genom kombinerad sovring 605 160 ton. —

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton		
—	—	—	—	—	—	—	¹ 4 198	—	1
{ 15 080 18 200 7 276	377	—	41	0,023	0,01	—	74 550	—	2
	546	—	47,6	0,022	0,009	—			3
	182	—	45	0,022	0,009	—			4
—	—	—	—	—	—	—	¹ 31 418	—	5
² 69 372	2 705	—	51	0,014	0,009	—	² 53 653	39 139	6
—	—	—	—	—	—	—	⁴ 153 317	—	7
—	—	—	—	—	—	—	340	—	8
—	—	—	—	—	—	—	¹ 93 327	—	9
—	—	—	—	—	—	—	¹ 45 108	1 700	10
¹ 47 375	1 469	—	42	0,003	0,13	4	—	—	11
⁵ 32 751	1 310	—	48	0,02	0,01	0,01	⁵ 366 405	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	49 314	—	15
{ 2 849 5 162	135	—	46	0,02	0,03	0,08	14 874	—	17
	90	—	41,1	0,02	0,03	0,14			18
⁷ 5 105	408	—	59	0,004	0,063	—	¹ 67 720	—	¹⁹
⁷ 84	7	—	62,47	0,007	0,151	—	⁷ 115 555	—	20
{ ⁸ 1 175 974 ⁹ 411 271 ¹⁰ 32 810	45 945	—	59,6	0,87	0,003	0,21	—	—	22
	19 210	—	63,5	0,6	0,006	0,17			
	2 273	—	71,3	0,008	0,002	0,13			
⁵ 10 347	371	—	57,8	0,68	0,003	0,13	⁵ 342 269	—	23

14 514 ton. — ⁴ Därav genom kombinerad sövring 80 839 ton. — ⁵ Genom kombinerad sövring — ⁶ Har endast
⁸ Mullmalm, genom kombinerad sövring. — ¹⁰ Defosforerad mullmalm, genom kombinerad sövring.

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalmegruvorna

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål	Drifttid Dagar	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
	Kopparbergs län (forts.)				
	Gustafs kommun				
1	Ulfshytte Jernverks AB: Hästhagbergs- och Tallbottengruvorna	2	245	8 347	—
	Hedemora landskommun				
2	Fagersta Bruks AB: Smältarmossgruvan	2	264	82 409	—
3	Hofors Bruk: Haggruvfältet	2	240	2 458	—
4	AB Statsgruvor: Intrångets gruvor..	6	278	195 377	—
	Ludvika landskommun				
	AB Statsgruvor: Håksberg-, Ickorrbotten- och Källbottenfälten	50	260	763 841	—
5		2	243	22 378	—
6	Sörviksfältet				
7	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Blötbergsfältet	5	280	274 048	81 332
	Norrbärke kommun				
8	Avesta Jernverks AB: Kärrgruvfältet	6	276	48 368	—
9	Norra och Södra Nybergsfälten	2	276	82 737	—
	Stora Skedvi kommun				
10	Ställbergs Grufve AB: Forsbogruvan	1	279	92 638	—
	Stora Tuna kommun				
11	Idkerbergets Gruf AB: Idkerbergsfältet ...	6	254	507 312	—
12	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Tuna Hästbergsfältet	5	280	166 985	5 168
	Svärdsjö kommun				
13	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Vintjärnsfältet	5	239	103 060	—
	Säters stad				
14	Bispbergs AB: Bispbergsfältet	5	240	57 633	—
	Gävleborgs län				
	Hofors kommun				
15	Hofors Bruk: Nyängsfältet	3	242	39 455	—
16	Storstrecksfältet ...	3	242	29 362	—
	Torsåkers kommun				
17	Hofors Bruk: Storbergsfältet	3	242	11 663	—
18	Vingesbackefältet ..	1	242	198 747	—
19	Sandvikens JernverksAB: Bodåsfältet	2	243	75 298	—

¹ Därav genom magnetisk sovring 5 420 ton. — ² Genom magnetisk sovring. — ³ Därav genom magnetisk sovring 8 005 ton. — ⁴ Därav genom magnetisk sovring 242 ton. — ⁵ Därav genom sovring 30 312 ton.

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton		
—	—	—	—	—	—	—	¹ 5 735	315	1
—	—	—	—	—	—	—	² 67 059	—	2
—	—	—	—	—	—	—	³ 681	—	3
² 30 575	1 571	—	53	0,025	0,75	—	⁴ 164 596	—	4
—	—	—	—	—	—	—	² 505 247	—	5
—	—	—	—	—	—	—	² 19 274	—	6
² 15 531	668	—	55,5	0,52	..	—	² 319 443	2 300	7
⁵ 43 858	1 100	—	{ 31 27	0,007	0,8	—	² 3 880	—	8
⁶ 44 143		—		0,007	0,1	—	² 37 600	—	9
² { 1 275 29 911 23 442 2 943	{ 92 1 382 1 247 138	{ — — — —	{ 65,1 61,8 68,8 49,3	{ 0,006 0,006 0,004 ..	{ 0,122 0,373 0,129 2,185	{ — — — —	—	—	10
313 729	12 584	—	62,86	0,78	0,02	0,06	—	—	11
² 68 560	2 375	3 500	37,5	0,015	0,4	5	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	² 89 400	1 800	13
⁷ 2 534	190	—	66	0,005	0,015	—	⁸ 50 150	86	14
—	—	—	—	—	—	—	{ 32 868 28 993	—	15
—	—	—	—	—	—	—		—	16
—	—	—	—	—	—	—	⁹ { 463 194 780	—	17
—	—	—	—	—	—	—		—	18
—	—	—	—	—	—	—	¹⁰ 52 214	—	19

sovring 450 ton. — ⁴ Därav genom magnetisk sovring 79 550 ton. — ⁵ Därav genom magnetisk sovring 21 378 ton.
magnetisk sovring 196 ton. — ⁹ Därav genom magnetisk sovring 155 868 ton. — ¹⁰ Därav genom magnetisk

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalsgruvorna

	1		2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet		Antal utmål	Driftstid Dagar	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
					under jord	i dagbrott
					T o n	
	<i>Västernorrlands län</i>					
1	Nätra kommun Höganäs-Billesholm AB: Ulvö gruva		1	250	2 574	—
	<i>Norrbottens län</i>					
2	Gällivare kommun Bergverks AB Freja:	Koskullskulle malmfält	5	243	435 935	—
3	Luossavaara—Kiiruna- vaara AB:	Gällivare malmfält.	68	268	3 826 258	—
4	Kiruna stad Luossavaara—Kiiruna- vaara AB:	Kiirunavaara malmfält.....	40	290	7 172 390	4 651 372
5		Luossavaara malmfält	8	290	767 030	55 166
6	Norrbottens Järnverk AB: Mertainengruvan .		3	46	—	4 300
7	Tuolluvaara Gruv AB:	Tuolluvaara malmfält.....	9	298	585 466	—
	Hela riket		425 ⁶	—	21 749 305	4 807 617

¹ Genom magnetisk sovring. — ² Därav genom magnetisk sovring 392 450 ton. — ³ Därav genom magnetisk — ⁴ Dessutom 3 utmål mde malmfångst enbart ur äldre varp.

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton		
—	—	—	—	—	—	—	158	—	1
¹ { 263 285 16 098 500 }	16 849	—	{ 64,2 51,7 60,3 }	{ 0,033 0,054 0,68 }	{ 0,042 0,064 0,054 }	{ — — — }	¹ 57 305	—	2
¹ { 362 100 1 893 052 }	84 388	—	{ 63,4 60,3 67,3 }	{ 0,34 0,68 0,063 }	{ 0,029 0,054 0,025 }	{ — — 0,08 }	² 580 346	—	3
³ { 289 418 853 108 961 925 217 932 7 774 171 77 307 }	434 424	{ — — — — 248 593 — }	{ 66,4 65,6 64,5 60 55,2 }	{ 0,25 0,55 0,58 1,79 3,07 }	{ 0,027 0,022 0,026 0,027 0,022 }	{ 0,08 0,07 0,08 0,08 0,07 }	—	—	4
¹ { 44 859 64 661 65 022 119 571 289 032 }	24 900	—	{ 64,3 62,8 61,9 61 57,5 }	{ 0,054 0,12 0,17 0,16 0,32 }	{ 0,031 0,031 0,028 0,03 0,025 }	{ 0,06 0,06 0,07 0,06 0,07 }	—	—	5
⁴ { 13 670 71 448 46 571 61 340 36 779 46 557 85 553 8 212 13 174 }	183	—	{ 58,2 68,83 66,78 67,59 66,85 67,29 65,95 65,07 59,04 }	{ 0,015 0,031 0,022 0,026 0,054 0,051 0,332 0,482 1,81 }	{ .. 0,004 0,004 0,004 0,005 0,005 0,004 0,005 0,012 }	{ .. 0,03 0,03 0,03 0,04 0,04 0,04 0,04 0,06 }	630	—	6
⁴ { 46 557 85 553 8 212 13 174 }	19 767	—	{ 67,29 65,95 65,07 59,04 }	{ 0,051 0,332 0,482 1,81 }	{ 0,005 0,004 0,005 0,012 }	{ 0,04 0,04 0,04 0,06 }	⁵ 128 024	48 847	7
16 438 687	692 476	257 087	—	—	—	—	4 446 502	106 238	

sovring 5 217 175 ton. — ⁴ Genom kombinerad sovring. — ⁵ Därav genom kombinerad sovring 79 177 ton.

Tab. 2. Anrikning av järnmalm år 1959

Slag av anrikningsverk: f = flotationsverk; m = magnetiskt verk; v = våtanrikningsverk; mv = kom

	1	2	3	4	5
	Län, ägarens namn samt verkets namn och belägenhet	Slag av anrikningsverk	Driftstid Timmar	I n g å e n d e r å g o d s	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt
					Ton
	Järnmalmsslig				
	<i>Stockholms län</i>				
	Häverö kommun				
1	Herrängs Gruf AB:				
	Herräng	m	1 980	Herrängsfältet	26 890
	<i>Uppsala län</i>				
	Dannemora kommun				
	AB Dannemora Gruvor:				
2	Dannemora	m	5 200	Dannemora gruvors odalutmål ...	63 590
	Olands kommun				
3	St. Kopparbergs Bergslags AB: Ramhäll ...	m	2 292	Ramhällsfältet	74 700
	<i>Södermanlands län</i>				
4	Sköldinge kommun				
	Boxholms AB: Kantorp.	mv	4 748	{Kantorps gruvfält	127 744
				{Stavsfältet	32 348
	<i>Värmlands län</i>				
	Värmlandsbergs kommun				
	Grufve AB Långban:				
5	Långban	v	1 273	Långbansfältet	1 345
6	Uddeholms AB:				
	Persberg	m	5 230	{Kärngruvan	458
				{Persbergs odalfält	106 301
				{Finnmosse gruvor	12 979
7	Taberg	mv	4 276	{Nordmarks gruvor	13 526
				{Tabergs gruvor	30 732
	<i>Örebro län</i>				
	Hällefors köping				
	Hällefors Bruks AB:				
8	Sikfors	{ m	1 653	Stora Havsjöbergsgruvan	8 614
		{ m	1 761	Ösjöbergsfältet ⁶	585
	Kopparbergs köping				
	Bolidens Gruv AB:				
9	Saxberget (Ljusnarsberg) ⁷	mf	⁸ (6 768)	Ljusnarsbergs gruvfält	⁸ (32 365)
	Linde kommun				
	Stripa Gruv AB:				
10	Stripa	s	3 761	{Stripa odalfält	102 967
				{Ställbergs gruvor	2 522

¹ Rågodset höll även 2,8 % mangan. — ² Rågodset höll även 1,73 % mangan och 19,4 % kalciumoxid. — kalciumoxid och 1,9 % magnesiumoxid. — ³ Rågods och färdig vara delvis redovisat gemensamt med Bredsjö. summan för hela riket. — ⁴ Rågodset höll även 1,57 % koppar, 2,04 % zink och 1,53 % bly samt 0,3 gram gram guld och 4 gram silver per ton.

Dressing of iron ore

binerat magnetiskt och våtanrikningsverk; mf = magnetiskt och flotationsverk; s = suspensionsanrikning.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
				E r h å l l e n f ä r d i g v a r a (s l i g)							
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Därav ur varpmalm	Genomsnittshalt av				
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	man-gan	
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Ton	Procent				
—	26,3	0,008	0,038	9 697	630	—	64,08	0,002	0,008	0,2	1
—	138,6	0,004	0,16	35 382	1 205	—	60,5	0,004	0,17	1,9	2
—	230	0,026	0,5	{ 6 547 19 200	{ 335 1 075	{ 3 65,9 4 63,4	{ 0,008 0,011	{ 0,12 0,17	{ 0,36 0,51	{	3
— —	29,4 30,1	0,04 0,04	0,1 0,1	64 867	3 204	—	60,2	0,017	0,077	0,09	4
1 345	30	0,017	0,012	545	34	—	62	0,011	0,005	0,8	5
— — — 328	31,7 42	0,007 0,012	0,006 0,075	41 628 37 774	2 750 1 889	—	5 65,2 60,4	0,005 0,004	0,004 0,054	0,14 1,8	6 7
8 614 —	30 45	0,008 0,006	0,01 0,006	4 044	281	—	68,25	0,005	0,004	—	8
—	9 15,7	..	6,5								
— —	41,4 43	0,01 0,01	0,01 0,01	50 931	2 371	—	62,9	0,009	0,018	—	10

Sligen höll även 2,2 % kalciumoxid. — ⁴ Sligen höll även 3,2 % kalciumoxid. — ⁵ Sligen höll även 1,3 %
 — ⁷ Verket huvudsakligen använt för framställning av slig av annan malm än järnmalm. — ⁸ Ej inräknat i
 guld och 2,7 gram silver per ton. — ¹⁰ Sligen höll även 0,04 % bly, 0,03 % koppar och 0,18 % zink samt 0,1

Tab. 2 (forts.). Anrikning av järnmalm

	1	2	3	4	5
	Län, ägarens namn samt verkets namn och belägenhet	Slag av anrikningsverk	Drifttid Timmar	I n g å e n d e r å g o d s	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt
					Ton
	Örebro län (forts.)				
	Ljusnarsbergs kommun				
1	Bastkärens Gruf AB:				
	Bastkärn	m	700	Bastkänsfältet	13 400
2	Mossgruvornas Gruf AB:				
	Mossgruvan	m	1 878	Sköttgruve- och Mossgruvefälten ..	63 170
	(Sköttgruvan)				
	Noraskogs kommun				
3	Fagersta Bruks AB:				
	Rödberg	mv	808	Rödbergsgruvan	4 198
4	Pershytte Grufvebolag:				
	Pershyttan	mv	5 892	{Pershyttefältet: Nedre fältet	70 629
				{Övre fältet	3 921
5	AB Stjernfors-Ställdalen:				
	Bredsjö	m	903	Ösjöbergsfältet	128 929
6	Stribergs Grufve AB:				
	Striberg	s	1 294	{Kärrgruvorna samt Kil-, Stor- och } {Björkgrovorna	14 514
7	Åsboberg	m	1 357	{Dalkarlsbergs odalfält	31 969
				{Stripa—Glißsagruvorna	1 968
				{Svartbergsgruvorna	5 202
8	Ramsbergs kommun				
	Trafik AB Grängesberg				
	—Oxelösund: Stråssa ..	mv	674	Stråssa odalgruva	83 888
	Västmanlands län				
	Fagersta stad				
9	Fagersta Bruks AB:				
	Rudgruvan	mv	3 900	Semlafältet	93 327
	Norbergs köping				
10	Norbergs Grufförvaltning:				
	Bålsjö	mvf	6 204	Morbergs- och Norrbergsfälten	356 051
11	Östanmossen	m	3 844	Getbacksfältet	52 270
12	Surahammars Bruks AB:				
	Kallmora	mvf	4 811	{Kallmorbergsfältet	49 314
				{Risbergsfältet	15 032
	Skinnskattebergs kommun				
13	Riddarhytte AB: Bäcke-				
	gruvan ⁹	mf	5 760	Riddarhytte odalutmål	115 555
14	Källfallet	m	3 994	Källfalls- och Morbergsfälten	67 720
	Kopparbergs län				
	Grangärde kommun				
15	Bolidens Gruf AB:				
	Saxberget ⁸	mf	⁹ (6 768)	Saxbergsfältet	⁹ (86 799)
16	St. Kopparbergs Bergs-				
	lags AB: Bergslags-	mv	3 918	Risbergsfältet	342 269
	schaktet				
	Gustafs kommun				
17	Ulfshytte Jernverks AB:				
	Hästhagberg	m	628	{Hästhagbergsgruvan	2 944
				{Tallbottengruvan	2 791

¹ Rågodset har delvis anrikats vid Sikfors. — ² Sligen höll även 0,008 % koppar. — ³ Verket även använt koppar. — ⁴ Rågodset höll även 0,017 % koppar. — ⁵ Sligen höll även 0,003 % koppar. — ⁶ Verket huvudsak-
— ⁷ Rågodset höll även 0,93 % koppar, 6,49 % zink och 2,35 % bly samt 0,4 gram guld och 53 gram silver

Dressing of iron ore

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
				Erhållen färdig vara (slig)								
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Därav ur varpmalm	Genomsnittshalt av					
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	man-gan		
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Ton	Procent					
—	41,3	..	..	5 062	268	—	58,4	..	0,31	2,8		
—	32,5	..	..	29 550	1 773	—	65,2	0,009	0,032	1,01		
—	37,1	..	..	2 098	84	—	60,8	0,004	0,006	0,12		
—	37,2	0,025	0,01	{ 24 950	1 173	—	64,4	0,015	0,025	—		
—	43,1	0,022	0,009			{ 8 200	385	—	64,7	0,008	0,005	—
—	45	0,01	0,06	14 851	898	—	66	0,004	0,05	—		
—	35,1	0,017	0,012	{ 704	37	—	60,5	0,014	0,01	—		
						{ 3 388	—	{ 62,5	0,01	0,018	—	
31 969	33,4	0,035	0,135			{ 9 767	775	—	{ 64,2	0,017	0,052	—
1 968	21,8	0,015	0,024			{ 676 }	—	{ 67,4	0,01	0,043	—	
5 202	31,2	0,015	0,01									
—	33,3	..	..	35 547	1 397	—	² 64,3	0,006	0,14	—		
—	33,3	..	..	31 181	1 403	—	59,7	0,005	0,056	—		
—	37	0,024	0,033	137 083	8 226	—	63	0,011	0,023	—		
—	34	0,008	0,387	25 418	1 678	—	60,7	0,006	0,116	—		
—	25	0,03	0,04	{ 21 021	1 871	—	61,8	0,01	0,02	..		
—	40	0,02	0,05									
—	⁴ 35,4	0,01	2,42	43 847	1 913	—	⁵ 66,1	0,004	1,43	—		
—	⁶ 34,3	0,005	0,214	25 570	1 343	—	⁷ 62,7	0,003	0,049	—		
—	¹⁰ 12,2	..	6,5	3 046	113	—	¹¹ 65	..	3,9	—		
—	43,2	0,68	0,003	206 663	8 349	—	62,5	0,41	0,002	0,13		
—	38	0,005	0,5	{ 3 592	209	—	66,5	0,007	0,12	1		
315	50	0,022	1,3									

för framställning av kopparmalmsslig. — ⁴ Rågodset höll även 0,6 % koppar. — ⁵ Sligen höll även 0,054 % ligen använt för framställning av slig av annan malm än järnmalm. — ⁶ Ej inräknat i summan för hela riket. per ton. — ¹¹ Sligen höll även 0,04 % bly, 0,03 % koppar och 0,18 % zink samt 0,1 gram guld och 4 gram silver per ton.

Tab. 2 (forts.). Anrikning av järnmalm

	1	2	3	4		5
				In g å e n d e r å g o d s		
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt	Ton
	Kopparbergs län (forts.)					
1	Hedemora landskommun					
2	Fagersta Bruks AB: Smältarmossgruvan ..	m	3 523	Smältarmossgruvan		67 059
3	AB Statsgruvor: Intränet	m	4 310	Intränets gruvor		79 550
	Ludvika landskommun					
4	AB Statsgruvor: Håksberg	mvf	6 289	{Håksberg-, Ickorrbotten- och Käll- bottenfälten		505 247
				{Sörviksfältet		19 274
5	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Blötberget ..	mv	4 310	Blötbergsfältet		319 443
	Norrbärke kommun					
6	Avesta Jernverks AB: Nyberget	m	5 900	{Kärngruvefältet		3 880
				{Norra och Södra Nybergsfälten ..		37 600
7	AB Statsgruvor: Stoll- berg ²	mf	³ (7 669)	Stollbergsfältet		³ (71 617)
	Svärdsjö kommun					
8	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Vintjärn ...	m	4 407	Vintjärnsfältet		89 400
9	Säters stad					
	Bispbergs AB: Bispberg	mv	3 662	Bispbergsfältet		51 107
	Gävleborgs län					
	Hofors och Torsåkers kommuner					
10	Hofors Bruk: Långnäs	mf	4 167	{Nyängs-, Storbergs-, Storstrecks- och Vingesbackefälten		155 868
	Torsåkers kommun					
11	Sandvikens Jernverks AB: Bodås ⁵	mf	5 034	{Bodåsfältet		30 312
				{Forsbogravan		18 242
				{Getbacksfältet		1 355
				{Källfalls- och Morbergsfälten		457
				{Riddarhytte odalutmäål		4 015
	Norrbotlens län					
	Gällivare kommun					
12	Luossavaara—Kiiruna- vaara AB: Vitåfors (Malmberget)	mv	4 392	{Gällivare malmfält		323 890
				{Koskullskulle malmfält		57 305
	Kiruna stad					
13	Tuolluvaara Gruv AB: Tuolluvaara Järn- svampverk	mv	3 694	Tuolluvaara malmfält		128 024
14	Hela riket	—	128 427			3 916 390

¹ Sligen höll även 0,02 % koppar. — ² Verket huvudsakligen använt för framställning av slig av annan % bly. — ⁵ Sligen höll även 0,39 % zink och 0,4 % bly. — ⁶ Verket även använt för framställning av svavel-

Dressing of iron ore

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
				E r h å l l e n f ä r d i g v a r a (s l i g)						
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Därav ur varpmalm	Genomsnittshalt av			
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	man-gan
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Ton	Procent			
—	44,8	..	..	43 500	2 013	—	62,1	0,01	3,13	—
—	40,2	0,027	0,97	{ 23 019 9 406 }	2 064	—	{ 166,8 168,1 }	{ 0,01 0,009 }	{ 1,25 1,23 }	{ — — }
— } — }	37,9	0,075	0,04	224 521	14 073	—	62,6	0,036	0,018	0,018
2 300	40,2	0,6	..	183 103	7 374	—	62,1	0,34	..	—
—	32	0,007	0,7	14 805	1 030	—	69	0,002	0,15	—
—	32	0,007	0,2							
3 (366)	418,5	..	..	12 800	864	—	63,2	0,005	2,16	2,28
1 800	41,4	0,033	0,016	{ 27 825 20 510 }	{ 1 230 1 045 }	{ — — }	{ 59,7 65,7 }	{ 0,011 0,008 }	{ 0,013 0,011 }	{ 0,53 0,4 }
86	28,6	0,009	0,025	18 109	905	—	61,4	0,006	0,015	—
—	42	0,009	0,85	{ 46 241 31 001 }	{ 3 237 2 635 }	{ — — }	{ 66,9 68 }	{ 0,004 0,003 }	{ 1,37 1,32 }	{ 0,31 0,3 }
—	39	..	2,5	36 378	2 910	—	68,4	..	0,4	—
—	60	..	0,5							
—	60	..	0,23							
—	64	..	0,14							
—	66	..	1,5							
20 165 } — }	48,9	0,895	0,088	{ 57 033 127 577 8 872 45 196 1 846 }	14 294	—	{ 71,2 71 70,8 68,2 67,1 }	{ 0,011 0,013 0,024 0,099 0,132 }	{ 0,013 0,016 0,023 0,028 0,034 }	{ — — — — — }
48 847	45,21	0,271	0,004	75 188	2 289	—	69,79	0,026	0,004	0,03
122 939	—	—	—	1 912 185	101 726	—	—	—	—	—

malm än järnmalm. — ³ Ej inräknat i summan för hela riket. — ⁴ Rågodset höll även 2,47 % zink och 5,43 kisslig.

Tab. 3. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalsgruvor år 1959

	1	2	3	4	5	6
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Malmens art	Antal utmål ¹	Drifts- tid Dagar	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dag- brott
					Ton	
	<i>Örebro län</i>					
1	Hammars kommun Bolaget Vieille Montagne: Åmme- bergsfältet	Zink- och blymalm	3	246	201 400	—
2	Kopparbergs köping Bolidens Gruv AB: Ljusnarsbergs gruvfält	Bly-, zink- och kop- parmalm	1	247	34 867	—
3	Linde kommun Guldsmidshytte AB: Nybergsfältet	Manganmalm	2	210	13 128	—
4	Ljusnarsbergs kommun Berglund & Co: Yxsjöbergsfältet	Volfram- och kop- parmalm	5	258	77 732	—
	<i>Västmanlands län</i>					
5	Sala stad Avesta Jernverks AB: Bronäs- gruvan.....	Silver- och blymalm	1	250	30 751	—
	<i>Kopparbergs län</i>					
6	Falu stad Stora Kopparbergs Bergslags AB: Falun gruva	Zink-, bly- och kop- parmalm samt svavelkis	1	290	114 640	62 058
7	Grängärde kommun Bolidens Gruv AB: Saxbergsfältet	Zink-, bly- och kop- parmalm	2	247	97 549	—
8	Hedemora landskommun Bolidens Gruv AB: Garpenbergs odalfält	Zink-, bly- och kop- parmalm	3	253	292 754	—
9	Idre kommun Bolidens Gruv AB: Vassbogruvan	Blymalm	1	246	22 415	—
10	Norrbärke kommun AB Statsgruvor: Stollbergsfältet .	Bly-, zink- och järn- malm	17	242	88 088	—
11	Svärdsjö kommun Bolidens Gruv AB: Svärdsjö gruvor	Bly-, zink- och kop- parmalm	2	253	29 404	—

¹ Med malmfångst arbetade. — ² Inklusive stoff- och plockmalm o. d. — ³ Malmen höll även 16,8 %

Extraction from other mines than iron ore mines

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Erhållen direkt användbar malm ²			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av						Erhållen anrikningsmalm		Erhållet gråberg		
Totalt		Därav ur äldre varp	koppar	mangan	svavel	andra	guld	silver	Totalt	Därav ur äldre varp	inom fyndigheten	utom fyndigheten	
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Gram per ton		Ton		Ton		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	170 709	30 690	57 624	3 757	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	33 842	—	1 025	—	2
10 468	180	—	—	17,7	0,275	3—	—	—	—	—	1 400	1 260	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	97 088	28 673	—	9 317	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24 874	—	5 877	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	143 644	16 266	49 320	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	87 449	—	10 100	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	283 504	—	9 250	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 561	—	10 854	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	71 617	366	—	16 837	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 332	—	—	6 072	11

järn och 0,05 % fosfor.

Tab. 3 (forts.). Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor

1		2	3	4	5	6
Ågarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet		Malmens art	Antal utmål	Drifts- tid Dagar	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dag- brott
					Ton	
	Kopparbergs län (forts.)					
	Vika kommun					
1	Bolidens Gruv AB: Kalvbäcksfältet	Zink-, bly och kopparmalm	2	253	18 562	—
	Västerbottens län					
	Jörns kommun					
2	Bolidens Gruv AB: Renströmsgruvan	Koppar-, bly- och zinkmalm samt svavelkis	2	276	250 590	—
	Lycksele landskommun					
3	Bolidens Gruv AB: Kristine- bergs gruvfält	Koppar- och zink- malm samt svavel- kis	11	241	151 897	52 179
4	Rävlidenfältet	Koppar-, zink- och blymalm samt sva- velkis	3	241	204 329	—
	Malå kommun					
5	Bolidens Gruv AB:					
6	Adakfältet	Kopparmalm	4	242	204 211	—
	Rudtjebäcksfältet	Zink- och koppar- malm samt svavelkis	5	242	188 144	—
	Norsjö kommun					
7	Bolidens Gruv AB: Östra Hög- kullagruvorna	Zink-, bly- och kop- parmalm	3	135	11 164	—
	Skellefteå landskommun					
8	Bolidens Gruv AB:					
	Bolidens gruvfält	Guld- och koppar- malm samt svavel- kis	7	251	156 124	—
9	Långselegruvan	Zink- och koppar- malm samt svavel- kis	5	244	145 325	—
	Norrbottnens län					
	Arjeplogs kommun					
10	Bolidens Gruv AB: Laisvalls- gruvan	Blymalm	6	253	790 680	—
		Hela riket	86	—	3 123 754	114 237

Extraction from other mines than iron ore mines

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Erhållen direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av							Erhållen anrikningsmalm		Erhållet gråberg	
Totalt		Därav ur äldre varp	koppar	mangan	svavel	andra	guld	silver	Totalt	Därav ur äldre varp	inom fyndigheten	utom fyndigheten	
Ton	1 000 kr	Ton	Procent					Gram per ton	Ton		Ton		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 823	6 152	—	7 891	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	240 262	—	—	10 328	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	149 191	—	—	54 885	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	179 112	—	1 866	23 351	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	170 460	—	—	33 751	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	187 006	—	—	1 138	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 164	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	151 502	—	4 622	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	142 795	—	—	2 530	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	724 534	—	568	65 578	10
10 468	180	—	—	—	—	—	—	—	2 920 469	82 147	152 506	236 695	

Tab. 4. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1959*Extraction from coal mines*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Stenkolsgruvans namn och belägenhet	Drifts- tid Dagar	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera)	Erhållna produkter								
			Stenkol				Eldfast lera		Klinkerlera		
			A-kol	B-kol	C-kol	Totalt					
		Ton	Ton		Ton	1 000 kr	Ton	1 000 kr	Ton	1 000 kr	
<i>Kristianstads län</i>											
Åstorps köping											
Nyväng (Ormastorp)	254	219 515	70 050	58 770	27 230	156 050	4 401	—	—	—	—
<i>Malmöhus län</i>											
Höganäs stad											
Höganäs	239	188 020	3 700	—	73 040	76 740	804	6 460	77	1 660	25
Jonstorps kommun											
Rögla	266	9 250	—	—	—	—	—	9 250	120	—	—
Bjuvs köping m. fl. kommuner											
Bjuv och Gunnarstorp	239	151 260	—	12 830	12 780	25 610	422	97 620	1 830	—	—
Billesholms kommun											
Billesholms smågruvor ²	236	7 446	—	—	206	206	2	7 140	132	—	—
Ekeby m. fl. kommuner											
Skromberga	238	66 623	—	10 641	—	10 641	96	—	—	49 867	548
Ekeby kommun											
Haberga 3	278	12 413	—	—	2 850	2 850	62	9 563	180	—	—
Östra Färs kommun											
Fyleverken	31	³ 174	—	—	123	123	3	—	—	—	—
Röddingeberg	266	476	—	—	—	—	—	476	29	—	—
Hela riket	—	555 177	73 750	82 241	116 229	272 220	5 790	130 509	2 368	51 527	573

¹ Därav i dagbrott 1 660 ton klinkerlera. — ² Avser 2 gruvor, som brutits av enskilda företagare. — ³ I dagbrott.

Tab. 5. Stenindustrins och kalkbrukens avsaluproduktion, fördelad på län
Production for sale in quarries and stone manufacturing plants, by county

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Sandsten, kvartsit och flinta		Fältspat	Kvarts	Kalksten, dolomit och marmor				Osläckt och släckt kalk	För jordförbättring levererad kalk m. m. ¹
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten, krossad o. malen sten	Arbetad sten	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag			Omalen	Råsten och krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		
								Kalksten	Marmor						
													Ton		
Stockholms stad	188 000	—	491	—	31	—	14	—	—	—	—	6	277	—	
Stockholms län	263 505	30	772	—	—	—	—	12 920	—	385 179	—	91	582	—	—
Uppsala län	152 084	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—
Södermanlands län	20 014	—	162	—	26	—	—	—	—	545 301	343	372	4 803	59 402	8 755
Östergötlands län	119 903	98	392	—	10	14 088	—	1 309	201	12 556	—	2 444	4 702	4 693	4 693
Jönköpings län	252 174	14	534	229 168	184	—	—	1 098	1 539	—	—	11	57	—	—
Kronobergs län	—	—	874	8 495	2 748	—	—	—	—	—	—	45	243	—	—
Kalmar län	5 431	—	3 688	3 046	2 518	—	—	—	65	236 697	—	2 641	—	16 400	—
Gotlands län	—	—	148	—	—	165	238	—	—	866 194	—	377	—	140	—
Blekinge län	121 795	431	1 423	8 429	1 429	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	404 865	424	1 940	36 866	2 017	60	17	2 600	—	766	44 541	357	5	4 753	27 800
Malmöhus län	764 568	—	686	64 809	132	467 238	79	—	38 165	1 296 279	10 230	318	1 075	28 427	4 327
Hallands län	63 645	70	1 222	—	176	—	—	—	—	—	—	3	6	—	—
Göteborgs och Bohus län	701 867	14 894	10 135	21 046	457	—	—	1 712	180	33	—	479	1 180	—	—
Älvsborgs län	109 807	—	588	308	146	52 870	—	—	63 573	100	9 544	42	3	17 126	9 544
Skaraborgs län	15	6	1 127	186 960	611	26 237	—	—	—	1 408 788	23 758	852	117	70 646	20 334
Värmlands län	51 466	1 300	818	—	31	—	—	—	—	34 974	—	120	214	21 085	—
Örebro län	248 924	—	257	—	16	—	747	2 401	—	139 983	—	497	2 155	141 792	26 588
Västmanlands län	124 803	—	40	—	—	—	—	3 030	—	48 508	38 880	—	—	27 530	9 358
Kopparbergs län	285 198	—	320	—	8	—	31	—	5 200	70 816	83 749	—	—	193 058	1 339
Gävleborgs län	140 316	30	267	—	40	—	30	—	2 929	—	—	—	44	—	—
Västernorrlands län	13 000	58	138	—	29	—	—	—	1 453	—	—	12	29	—	—
Jämtlands län	—	—	20	—	—	4 435	—	—	—	16 734	—	1 664	—	16 612	—
Västerbottens län	—	7	292	—	—	—	—	—	—	2 557	—	—	—	16 904	7 283
Norrbottnens län	1 072 288	—	56	—	—	—	—	1 331	1 351	14 641	—	—	—	39 794	—
Hela riket: 1959	5 103 668	17 362	26 436	559 127	10 609	565 116	1 156	26 401	114 656	5 080 106	211 045	10 371	15 492	658 362	120 021
1958	3 888 770	18 508	26 170	556 951	8 771	459 908	604	22 592	94 594	4 644 534	165 183	9 048	13 281	637 587	107 309

¹ Här ingår all vid resp. läns kalkbruk framställd och för jordförbättring avsedd kalk levererad under året (inkl. mjölkalk, kalkmärgel och kalkstensmjöl).

Tab. 6. Avsaluproduktionen av obearbetade mineral och bergarter (27), kalk (661.1) samt bearbetad monument- och byggnadssten (661.1) år 1959

Production for sale of crude minerals (27), lime (661.1) and building- and monumental stone, worked (661.3)

De sjuställiga sifferkoderna längst till vänster utgöra statistiska nummer (stat. nr) enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning. I vissa fall har ytterligare uppdelning skett av varunummer i nämnda förteckning, vilket i sifferkoden anges genom en åttonde siffra. Numren inom parentes anger varuavdelningar, varugrupper, varuundergrupper eller varuposter enligt Standard International Trade Classification (SITC Rev.). En redogörelse för den nya nomenklaturen lämnas å sid. 14.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
a. Obearbetade mineral- och bergarter (27)			
25.02.000	Svavelkis och andra naturliga järnsulfider, orostade (274.2.0)	346 875	19 496
25.06	Kvarts, annan än naturlig sand; kvartsit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till råblock (276.5.1):		
100	omalen:		
1	— kvarts	114 106	2 131
	— kvartsit:		
3	— råblock	20 243	322
4	— flis och krossad sten (slipsand)	504 345	5 203
900	andra slag:		
1	— kvarts	11 582	959
2	— kvartsit	—	—
25.07	Lera (kaolin, bentonit o.d.), andalusit, cyanit och sillimanit, även brända, med undantag av expanderande leror, hänförliga till nr 68.07; mullit; chamotte och dinas (276.2.1)		
110	kaolin	19 686	391
190	annan eldfast lera	130 509	2 368
200	blekjord, annan än bentonit	—	—
901	bentonit	—	—
909	andra slag:		
1	— klinkerlera	51 527	573
2	— andra slag	..	..
25.08	Krita (276.9.1):		
100	obearbetad	—	—
200	malen eller slammad	13 755	1 788
25.12	Diatomacéhaltiga fossilmjöl och andra liknande kiseloxidhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur, trippel, diatomit o.d.), med en vikt per dm³ av högst 1 kg, även brända (275.2.2):		
100	kiselgur:		
1	— rå	—	—
2	— bränd	693	402
900	andra slag	..	..
25.14.000	Skiffer, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till råblock (273.1.1):		
1	alunskiffer	120 000	213
4	lerskiffer	—	—
	glimmerskiffer:		
6	— för byggnadsändamål, tak, markbeläggning o.d.	242	47
7	— för krossning	—	—

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
25.15	Marmor, kalktuff (travertin) och annan monument- eller byggnadskalksten med en vikt per dm³ av 2,5 kg eller däröver samt alabaster, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (273.1.2):		
100	marmor	23 284	2 992
900	andra slag:		
1	— kalksten (till stenhuggerier o.d.)	21 258	1 209
2	— andra slag	—	—
25.16	Granit, porfyr, basalt, sandsten och annan monument- eller byggnadssten, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (273.1.3):		
100	granit och gnejs	71 221	2 808
900	andra slag:		
1	— s.k. svarta eller gröna graniter (diabas m.m.)	60 078	6 835
2	— sandsten	26 402	196
3	— porfyr	—	—
25.17	Flinta; makadam, tjärnakadam och annan krossad sten, grus och småsten av sådant slag, som vanligen användes för vägbyggen, banbyggen e.d. eller vid framställning av betong, singel, krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 eller 25.16 (273.4.0):		
100	flinta	60	2
200	krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15:		
1	— av marmor	25 017	1 022
2	— av kalksten	41 315	265
900	andra slag:		
	— makadam, singel, krosskorn o.d. (inkl. s.k. skrotsten):		
1	— av granit eller gnejs ¹	5 106 131	26 043
2	— av s.k. svarta eller gröna graniter ²	507 730	3 530
3	— av sandsten	14 065	379
4	— av andra stenarter	—	—
5	— tjärnakadam o.d.	..	..
25.18.000	Dolomit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock; bränd dolomit; stampmassa av dolomit (t.ex. tjärdolomit) (276.2.3):		
1	råsten för bränning	51 249	907
2	bränd dolomit	44 311	5 384
3	flis och krossad sten	7 228	210
9	andra slag	—	—
25.21	Kalksten med huvudsaklig användning för framställning av kalk eller cement eller för metallurgiskt ändamål (273.2.2):		
100	omalen:		
1	— för cementtillverkning	3 799 262	10 381
2	— för kalkbränning	420 527	3 676
3	— för andra industriella ändamål	690 872	5 845

¹ Därav s.k. skrotsten 171 769 ton med ett värde av 1 019 tkr.

² Därav s.k. skrotsten 1 879 ton med ett värde av 57 tkr.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
900	andra slag:		
1	— kalkmärgel (för cementtillverkning m.m.)	644 300	998
	— kalkstensmjöl:		
2	— — för cementtillverkning	31 870	591
3	— — för jordförbättring	64 990	1 104
4	— — för foderändamål	31 396	886
9	— — för andra ändamål	114 176	2 315
25.26.000	Glimmer, även kliven; glimmeravfall (276.5.2):		
	omalen	—	—
	malen	149	30
25.27	Talk (naturlig steatit härunder inbegripen), även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (276.9.5):		
100	omalen	390	126
900	andra slag	14 043	923
25.31	Fältspat, leucit, nefelin och nefelinsyenit; flusspat (276.5.4):		
100	flusspat:		
1	— omalen	2 717	500
2	— malen	—	—
900	andra slag:		
	— fältspat:		
	— — omalen:		
1	— — — prima	4 798	331
2	— — — sekunda	3 191	148
3	— — — andra kvaliteter	18 412	568
4	— — malen	20 501	1 971
9	— andra	..	..
b. Kalk (661.1) samt arbetad byggnads- och monumentsten (661.3) o. d.			
25.22	Kalk, osläckt eller släckt, samt hydraulisk kalk¹ (661.1.0):		
100	osläckt kalk:		
	— periodisk bränning.....(hl 1 265 848)	100 071	3 127
	— kontinuerlig bränning ² (hl 5 780 386)	606 124	44 850
900	andra slag:		
	— periodisk bränning..... (hl 241 530)	18 637	1 514
	— kontinuerlig bränning	91 462	7 688
68.01	Gatsten, kantsten och trottoarsten av naturlig sten (annan än skiffer) (661.3.1):		
100	gatsten:		
	— av granit eller gnejs:		
1	— — storgatsten	8 717	587
2	— — smågatsten	8 547	594
3	— av s.k. svarta eller gröna graniter	22	17

¹ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

² I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabriker, kopparverk och sockerbruk med 1 712 335 hl, 154 548 ton och 11 864 000 kr. Dessutom har vid sulfatmassefabriker osläckt kalk utvunnits genom ombränning av kalkmesa. Denna produktion utgjorde 771 199 hl, 82 051 ton och 4 541 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis uppskattade.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
200	kantsten och trottoarsten: — av granit eller gnejs:		
1	— — endast tuktad	85 281	5 803
2	— — mera bearbetad	4 443	652
3	— av s.k. svarta eller gröna graniter	1 105	136
68.02	Varor av naturlig monument- eller byggnadssten (mosaik- bitar härunder inbegripna), ej hänförliga till nr 68.01 eller till kap. 69 (661.3.2): opolerade och oslipade ¹ :		
110	— av granit eller gnejs: — — byggnadssten:		
1	— — — huggen (tjocksten)	11 077	3 278
2	— — — sågad	2 591	1 774
3	— — — gravvårdar och gravramar	3 912	3 901
9	— — — andra arbeten	1 703	698
120	— av marmor:		
1	— — byggnadssten	1 174	914
2	— — möbelmarmor och andra arbeten	31	59
190	— av andra stenarter:		
—	— — av s.k. svarta eller gröna graniter:		
1	— — — byggnadssten	431	214
2	— — — gravvårdar och gravramar	1 536	1 713
3	— — — andra arbeten	304	197
—	— — av kalksten:		
4	— — — byggnadssten	6 838	2 157
5	— — — andra arbeten	3 829	500
6	— — — av täljsten	2 ..	2 ..
—	— — av sandsten:		
7	— — — byggnadssten	3 ..	3 ..
8	— — — andra arbeten (utom slipstenar o.d.)	229	37
9	— — — av andra stenarter	322	68
	polerade eller slipade:		
210	— av granit eller gnejs: — — byggnadssten:		
1	— — — huggen (tjocksten)	517	353
2	— — — sågad	635	534
3	— — — gravvårdar och gravramar	6 137	9 121
9	— — — andra arbeten	281	302
220	— av marmor:		
1	— — byggnadssten	16 927	13 794
2	— — möbelmarmor och andra arbeten	423	778
290	— av andra stenarter:		
—	— — av s.k. svarta eller gröna graniter:		
1	— — — byggnadssten	586	444
2	— — — gravvårdar och gravramar	5 082	7 601
3	— — — andra arbeten	451	318
—	— — av kalksten:		
4	— — — byggnadssten (även hyvlad eller skulpterad)	25 172	7 229
5	— — — andra arbeten	1 044	506
6	— — — av täljsten	159	374
—	— — av sandsten:		
7	— — — byggnadssten	83	117
8	— — — andra arbeten	..	..
9	— — — av andra stenarter	—	—

¹ Även blåstrade.² Redovisas som nr 68.02.290 6.³ Redovisas som nr 68.02.290 7.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
68.03	Bearbetad skiffer och varor av skiffer, naturlig eller konstgjord (661.3.3):		
100	opolerade och oslipade:		
1	— takskiffer (ler- och glimmerskiffer)	515	158
2	— byggnadssten	4 815	829
9	— andra arbeten	1 331	175
200	polerade eller slipade	¹ ..	¹ ..

¹ Se nr 68.03.100 1/9.

Tab. 7. Sintring av järnmalm år 1959 *Sintering of iron ore*

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och verkets namn	Drifttid Timmars	Använt rågods				Tillverkad sinter ¹	
		slig	krossad stycke- malm	glöd- spån o. d.	slagg, kalk m. m.		
		Ton				Ton	1 000kr
<i>Stockholms län</i>							
Herräng	8 160	56 302	—	—	1 560	58 600	4 508
<i>Uppsala län</i>							
Söderfors	5 384	14 748	—	—	—	14 128	1 328
<i>Södermanlands län</i>							
Oxelösund	8 256	185 708	—	2 105	33 631	201 074	13 570
Kantorp	3 385	32 614	—	—	—	32 614	2 467
<i>Värmlands län</i>							
Hagfors	3 931	37 354	4 606	—	763	39 033	3 133
Persberg	7 780	31 500	—	—	—	32 930	2 524
<i>Örebro län</i>							
Degerfors	1 668	4 637	703	964	437	5 891	487
Hällefors	7 464	33 738	—	—	—	31 098	3 175
Guldsmedshyttan	5 541	27 186	587	—	1 418	29 890	2 391
Bredsjö	1 773	9 831	226	—	—	10 082	857
<i>Västmanlands län</i>							
Fagersta	8 256	201 438	22 731	—	33 781	226 657	17 298
Spännarhyttan	6 233	44 671	—	—	5 219	46 795	5 147
Källfallet	1 621	6 260	350	—	750	7 360	480
Bäckegruvan	2 498	18 887	—	—	—	18 887	1 293
<i>Kopparbergs län</i>							
Domnarvet	6 148	747 544	16 536	14 625	160 783	884 515	59 262
<i>Gävleborgs län</i>							
Hofors	14 666	139 174	—	128	9 407	141 597	14 160
Sandviken	1 756	8 972	—	—	—	8 972	872
Bodås	6 545	34 930	—	—	—	34 698	3 920
<i>Norrbottens län</i>							
Vitåfors	6 196	127 577	—	—	—	125 422	9 547
Norrbottens Järnverk	8 232	—	531 356	6 365	78 349	585 404	40 978
Hela riket	115 493	1 763 071	577 095	24 187	326 098	2 535 647	218 739

¹ Utöver i tabellen redovisade kvantiteter sinter, erhållna med huvudsakligen slig och järnmalm som utgångsmaterial, ha vid två kopparverk av purple-ore framställts 51 737 ton briketter och 24 969 ton sinter med ett sammanlagt värde av 4 607 988 kr. Se vidare sid. 22.

² Därav 265 880 ton kulsinter med ett värde av 23 254 085 kr.

Tab. 8. Tillverkningen av tackjärn, spegeljärn, järnsvamp och ferrolegeringar (671)*Production of pig iron, sponge iron and ferroalloys*

De sjuställiga sifferkoderna längst till vänster utgöra statistiska nummer (stat. nr) enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning. I vissa fall har ytterligare uppdelning skett av varunummer i nämnda förteckning, vilket i sifferkoden anges genom en åttonde siffra. Numren inom parentes anger varuavdelningar, varugrupper, varuundergrupper eller varuposter enligt Standard International Trade Classification (SITC Rev.). En redogörelse för den nya nomenklaturen lämnas å sid. 14.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
<i>Spegeljärn och tackjärn (671.1/2)</i>				
73.01	Tackjärn, spegeljärn härunder inbegripet (671.1/2):			
	tackjärn exklusive vid framställningen fallet skrot:			
101 1	— träkolstackjärn	48 158	14 796	6 515
	— annat tackjärn:			
	— — kiselhalt: mer än 1,5 %:			
103 1	— — — fosforhalt: mer än 0,1 % (gjuteri-tackjärn)	48 828	35 770	9 372
105 1	— — — fosforhalt: högst 0,1 % (gjuteri-hematit)	60 586	55 250	15 784
109	— — kiselhalt: högst 1,5 %:			
1	— — — martintackjärn	450 070	168 969	48 083
2	— — — thomastackjärn (inkl. kaldo) ...	794 385	1 335	334
500 1	— spegeljärn	—	—	—
	Summa tackjärn exkl. skrot ¹	402 027	276 080	80 088
101 5/				
500 5	vid framställningen av tackjärn fallet skrot ...	23 637	1 964	393
<i>Granulerat och pulveriserat järn och stål, järnsvamp (671.3)</i>				
73.04.000	Granulerat järn och stål, även krossat eller sorterat (671.3.1)	..	..	..
73.05	Pulveriserat järn och stål; järnsvamp:			
500	järnsvamp, även pulveriserad (671.3.3)	114 473	55 922	24 674
100	andra slag (671.3.2)	..	..	..
<i>Ferromangan (671.4) och andra ferrolegeringar (671.5)</i>				
73.02	Ferrolegeringar² (671.4/5):			
	ferromangan:			
	— kolhalt:			
101	— — högst 2,5 %	3 430	3 187	5 937
105	— — mer än 2,5 %	12 694	12 557	9 543
	kiseljärn (ferrokisel):			
	— kiselhalt:			
201	— — högst 15 %	1 802	1 802	831

¹ Vid vissa företag är redovisningsperioderna förlagda så, att en mindre avvikelse från kalenderåret uppkommer. Enligt beräkning inom Jernkontoret utgjorde den till kalenderåret omräknade produktionen 1 407 700 ton.

² S.k. kiselmetall klassificeras i den nu tillämpade nomenklaturen under stat. nr. 28.04.800 Kisel, sålunda icke som ferrolegeringar. Produktionen därav utgjorde 2 293 ton.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till	
			avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
205	— mer än 15 % men icke mer än 60 %	11 245	10 593	6 139
209	— mer än 60 %	7 743	5 777	5 259
	kiselmanganjärn (ferrokiselmangan):			
	— kiselhalt:			
301	— högst 15 %	—	—	—
305	— mer än 15 %	10 913	3 563	3 551
	ferrokrom:			
	— kolhalt:			
401	— högst 0,2 %	26 874	26 868	59 414
402	— mer än 0,2 % men icke mer än 4 %	19	19	39
403	— mer än 4 %	10 223	10 202	13 447
405	ferrokiselkrom	11 363	2 434	3 500
500	ferrotitan	130	130	409
600	ferrowolfram	408	408	4 252
700	ferromolybden	1 150	1 150	15 842
800	ferrovanadin	203	203	4 205
900	andra ferrolegeringar:			
1	— kisel-, kisel-mangan- och manganbriketter	612	612	611
2	— andra	29	29	274

Tab. 9. Tillverkningen av vällmetall, göt och stålgjutgods*Production of wrought iron, steel ingots and steel castings*

De sjuställiga sifferkoderna längst till vänster utgöra statistiska nummer (stat. nr) enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning. I vissa fall har ytterligare uppdelning skett av varunummer i nämnda förteckning, vilket i sifferkoden anges genom en åttonde siffra. Numren inom parentes anger varuavdelningar, varugrupper, varuundergrupper eller varuposter enligt Standard International Trade Classification (SITC Rev.). En redogörelse för den nya nomenklaturen lämnas å sid. 14.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
<i>Smältstycken och råskenor (672.1)</i>¹				
73.06.100	Smältstycken och råskenor ej av legerat eller kolrikt stål.....	309	69	87
73.15.020	Smältstycken och råskenor av legerat eller kolrikt stål.....	..	..	..
	Summa smältstycken och råskenor	309	69	87
<i>Göt och formlösa stycken (inkl. stränggjutet stål) (672.3)</i>				
73.06.600	Göt ej av legerat eller kolrikt stål.....	2 099 026	43 357	16 190
73.06.700	Formlösa stycken (elektrolytjärn) ej av legerat eller kolrikt stål	..	..	..
73.15	Göt och formlösa stycken (elektrolytjärn) av legerat eller kolrikt stål:			
031	— av olegerat kolrikt stål	138 801	3 405	1 340
035	— av rostfritt stål	142 130	7 863	18 583
039	— av annat legerat stål:			
1	— — verktygsstål (exkl. snabbstål)	49 359	3 360	2 088
2	— — snabbstål	5 138	73	171
3	— — seg- och sätthärdningsstål samt fjä- derstål	124 137	10 122	4 866
4	— — automatstål	13 382	—	—
5	— — annat legerat stål, inkl. kullagerstål	220 124	14 320	7 958
	Summa göt och formlösa stycken	2 792 097	82 500	51 196
<i>Stålgjutgods (679.2)</i>				
73.40.300	Stålgjutgods obearbetat (vikt efter skrotning): höglegerat:			
1	— manganstål	6 319	4 383	11 524
2	— övrigt stål	3 266	2 446	19 294

¹ Framställda medelst lancashiremetod.² Därav 1 242 414 ton till vidare bearbetning i varmt tillstånd. Vid vissa företag är redovisningsperioderna förlagda så, att en mindre avvikelse från kalenderåret uppkommer. Enligt en beräkning inom Jernkontoret utgjorde den till kalenderår omräknade produktionen 2 801 900 ton.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till	
			avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
3 —	låglegerat	2 971	1 029	2 908
5 —	olegerat	20 932	11 759	28 266
	Summa stål-gjutgods	133 488	19 617	61 992
	Summa vällmetall, göt och stål-gjutgods	² 2 825 894	102 186	113 275

Skrot fallet vid produktionen (282)

73.03.900	5 Skrot fallet vid produktionen av göt och stål- gjutgods	174 174	64	23
------------------	--	---------	----	----

¹ Produktionen av götstål för framställning av stål-gjutgods utgjorde 59 700 ton.

² Produktionen av götstål med i not 2 å föreg. sida nämnda korrekationer utgjorde 2 861 600 ton.

Tab. 10. Produktionen av smidda, valsade och dragna produkter av järn och stål*Production of forged, rolled and drawn products of iron and steel*

De sjuttjugo sifferkoderna längst till vänster utgöra statistiska nummer (stat. nr) enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning. I vissa fall har ytterligare uppdelning skett av varunummer i nämnda förteckning, vilket i sifferkoden anges genom en åttonde siffra. Numren inom parentes anger varuavdelningar, varugrupper, varuundergrupper eller varuposter enligt Standard International Trade Classification (SITC Rev.). En redogörelse för den nya nomenklaturen lämnas å sid. 14.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
<i>Halvfärdiga produkter och ämnen² (672.5/7)</i>				
73.07¹	Blooms, billets, slabs och platiner av järn eller stål; ämnen av järn eller stål, grovt tillformade genom smidning:			
100	blooms, billets, slabs och platiner (för avsalu)	..	149 735	75 767
500	ämnen, grovt tillformade genom smidning ...	..	..	..
73.08^{1.000}	Plåtämnen av järn eller stål, i ringar eller rullar	5 546	2 003	1 360
<i>Stång, valstråd och profilstång (inkl. spontpålar) (673)</i>				
73.10¹	Stång, annan än profilstång, av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd, kallbearbetad, eller kalibrerad, valstråd härunder inbegripen; ihåligt bergborrstål:			
	varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:			
110	— valstråd	202 507	169 728	187 802
	— armeringsjärn:			
120	— — kamjärn	231 807	228 841	150 623
130	— — annat	51 850	47 650	28 259
	— andra slag:			
291	— — ihåligt bergborrstål	12 450	3 967	8 612
293	— — runda tubämnerna, avsedda att varm- bearbetas (för avsalu)	..	66 558	39 422
	— — annan stång:			
295	— — — upprullad i ringar	24 593	21 767	17 388
	— — — andra slag:			
	— — — vikt per löpmeter:			
297	— — — — 10 kg eller däröver:			
1	— — — — valsad	119 775	95 526	94 171
2	— — — — smidd	.. ³⁾	.. ³⁾	.. ³⁾
299	— — — — mindre än 10 kg:			
1	— — — — valsad	146 825	116 695	107 921
2	— — — — smidd	11 436 ⁴⁾	5 770 ⁴⁾	18 105 ⁴⁾
300	kallbearbetade eller kalibrerade, icke överdragna med metall	40 265	38 991	51 257

¹ Inkl. motsvarande stat. nr inom pos. 73.15 Legerat stål och kolrikt stål. Se även textavd.

² Ej rörämnerna. Hålade rörämnerna anges under pos. 73.18 och massiva tubämnerna under pos. 73.10.

³ Ingår i nr 73.10.299 2.

⁴ Innefattar även nr 73.10.297 2.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
73.11¹	Profilstång av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd eller kallbearbetad; spontpålar av järn eller stål, även borrarade och sammanfogade:			
	varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:			
110	--- spontpålar	---	---	---
120	--- bredflänsig I-balk	---	---	---
	--- annan balk (I- och U-stång med en höjd av 80 mm eller däröver):			
	vikt per löpmeter:			
160	--- 60 kg eller däröver	272	272	141
170	--- mindre än 60 kg	34 989	33 648	18 577
	--- andra slag:			
	vikt per löpmeter:			
270	--- 60 kg eller däröver	---	---	---
291	--- mindre än 60 kg men icke mindre än 10 kg	42 111	41 753	27 591
295	--- mindre än 10 kg	42 022	38 304	25 144
300	kallbearbetade, icke överdragna med metall ..	---	---	---

Universaljärn och -stål samt plåt (674)

73.09¹	Universaljärn och universalstål:			
	bredd:			
001	mer än 500 mm	---	---	---
005	500 mm eller därunder	44 452	41 015	36 860
73.13¹	Plåt av järn eller stål, varm- eller kallvalsad:			
	varmvalsad, icke överdragen med metall:			
	tjocklek:			
111	--- 9 mm eller däröver	139 503	130 123	93 535
115	--- mindre än 9 mm men icke mindre än 4,76 mm	34 827	29 551	38 653
130	--- mindre än 4,76 mm men icke mindre än 3 mm	48 434	32 833	50 663
150	--- mindre än 3 mm men icke mindre än 0,6 mm	99 160	84 521	90 909
170/190	--- mindre än 0,6 mm	31 073	28 652	33 581
	Summa varmvalsad plåt	352 997	305 680	307 341
	därav av rostfritt stål	40 112	16 487	77 281
310/390	kallvalsad icke överdragen med metall	22 163	20 796	117 090
	därav av rostfritt stål	20 331	19 099	112 596

Band (675)

73.12¹	Band av järn eller stål, varm- eller kallvalsad:			
	varmvalsad, icke överdraget med metall:			
	--- tjocklek: 3 mm eller däröver:			
	bredd:			
111	--- mer än 250 mm	23 614	16 324	12 572
115	--- 250 mm eller därunder	40 963	31 568	22 112

¹ Inkl. motsvarande stat. nr inom pos. 73.15 Legerat stål och kolrikt stål. Se även textavdelningen.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
	— tjocklek: mindre än 3 mm: bredd:			
121	— — mer än 250 mm	2 298	1 930	1 762
125	— — 250 mm eller därunder	64 564	39 414	30 225
301/305	kallvalsat, icke överdraget med metall ²	37 822	36 242	116 199

Räler och banbyggnadsmateriel (676)

73.16 Banbyggnadsmateriel av järn eller stål för järnvägar eller spårvägar, nämligen räler, mot-räler, växeltungor, korsningsspetsar, spårkorsningar, spårväxlar, växelstag, kuggskenor, sliprar, rälskarvjärn, underläggsplattor, klämplattor samt spårhållare och spårplattor:

	räler:			
	vikt per löpmeter:			
110	— 15 kg eller däröver	104 007	102 651	60 312
150	— mindre än 15 kg	375	375	248
901	skarvjärn och underläggsplattor	51 268	43 993	20 960
909	andra slag	—	—	—

Tråd utom valstråd ² (677)

73.14¹ Tråd av järn eller stål, även med överdrag men utan elektrisk isolering:²

101/109	icke överdragen med metall	18 637	13 572	35 961
501/509	överdragen med metall	3 663	365	459

Rör, sömlösa ³ (678.2)

Primärproduktion av sömlösa rör 167 255 . .

73.18 Rör av järn eller stål, ej hänförliga till nr 73.17 eller 73.19, hålade rörämnens härunder inbegripna (redovisningen avser endast sömlösa rör¹):

icke kallbearbetade, icke överdragna med metall (varmbearbetade rör avsedda för kallbearbetning ingår ej):

101 1/102 1	— handelsrör (t.ex. gas-, vatten-, ång- och värmeledningsrör)	27 309	27 309	25 026
104 1	— kullagerrör och andra ämnesrör	39 395	39 395	54 680
108 1/109 1	— andra slag	36 981	36 857	71 320
	kallbearbetade, icke överdragna med metall ² :			
201 1/202 1	— handelsrör (t.ex. gas-, vatten-, ång- och värmeledningsrör)	..	..	..
204 1	— kullagerrör och andra ämnesrör	16 260	16 260	30 066
209 1	— andra slag	17 128	15 548	59 344

¹ Inkl. motsvarande stat. nr inom pos. 73.15 Legerat stål och kolrikt stål. Se även textavdelningen.

² Endast vid järnverk kallbearbetad produkt.

³ Beträffande svetsade o.d. rör se berättelsen om industri.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
----------	----------	------------------------------------	------------------------------------	-----------------------

Smidda varor ej vidare bearbetade (679.3)

73.40 Andra varor av järn eller stål:

400	smidda varor, ej vidare bearbetade:			
1	— valsad ring	12 682	11 189	19 218
2	— övrigt	68 680	32 005	88 543

Skrot fallet vid produktionen (282)

73.03.900	6	Skrot fallet vid produktionen av varmbearbe- tade produkter	709 781	22 241	4 313
	7	Kassation av äldre göt och ämnen	26 031	5 561	1 918

Definitioner till positionerna i tab. 10.

Blooms och Billets (nr 73.07):

halvfärdiga produkter med kvadratisk eller rektangulärt tvärsnitt, med en tväryta av mer än 1 225 mm² och med en tjocklek överstigande en fjärdedel av bredden.

Slabs och platiner (73.07):

halvfärdiga produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av minst 150 mm och en tjocklek av minst 6 mm, icke överstigande en fjärdedel av bredden.

Plåtämnen i ringar eller rullar (nr 73.08):

halvfärdiga varmvalsade produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en tjocklek av minst 1,5 mm och en bredd av mer än 500 mm, i ringar eller rullar med en styckevikt av minst 500 kg.

Universaljärn och universalstål (nr 73.09):

produkter med rektangulärt tvärsnitt, varmvalsade i längdriktningen i slutna spår eller i universalvalsverk, med en tjocklek av mer än 5 mm men icke mer än 100 mm och med en bredd av mer än 150 mm men icke mer än 1 200 mm.

Band (nr 73.12):

valsade produkter med klippta eller oklippta kanter, med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av högst 500 mm och med en tjocklek av högst 6 mm, icke överstigande en tiondel av bredden, i raka längder eller i ringar, även tillplattade.

Plåt (nr 73.13):

valsade produkter (ej utgörande sådana plåt-ämnen i ringar eller rullar, som avses i anm. här ovan) med en tjocklek av högst 125 mm

och, i fråga om produkter av kvadratisk eller rektangulär form, med en bredd av mer än 500 mm.

Till nr 73.13 hänföres bl. a. tillskuren plåt av annan form än kvadratisk eller rektangulär samt plåt, perforerad, korrugerad, räfflad, pole-rad eller försedd med överdrag, under förutsätt-ning att plåten icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdig artikel eller av till annat nummer hänförlig vara.

Tråd (nr 73.14):

kalldragna massiva produkter, oavsett tvärsnit-tets form, med ett största tvärmått av högst 13 mm; vid tillämpning av nr 73.26 och 73.27 anses såsom tråd även valsade produkter av samma dimen-sion.

Stång, annan än profilstång (nr 73.10):

massiva produkter, som icke helt motsvara någon av definitionerna här ovan och som ha tvärsnitt i form av cirkel, cirkelsegment, oval, likbent triangel, kvadrat, rektangel, regelbunden sex- eller åttahörning eller parallelltrapets med de icke parallella sidorna lika långa.

Ihåligt bergborrstål (nr 73.10):

ihålig stång, oavsett tvärsnittets form, lämpad för tillverkning av bergborrar, med ett största yttre tvärmått av mer än 15 mm men icke mer än 50 mm och med det största inre tvärmåttet icke överstigande en tredjedel av det största yttre. Ihålig stång av annan beskaffenhet hänföres till nr 73.18.

Tab. 11. Drivkraft använd inom bergverken, fördelad på län*Motive power used in metal and mining industries, by county*

1	2	3	4	5	6	7
Län	Vatten- turbiner	Ång- ma- skiner	Ång- turbiner	Olje- och gas- motorer	Summa primär- motorer	Elektriska motorer
Effektiva hästkrafter						
Stockholms stad	—	—	—	—	—	2 153
Stockholms län	—	—	—	45	45	5 220
Uppsala län	—	—	—	36	36	48 430
Södermanlands län	—	—	—	—	—	60 673
Östergötlands län	125	—	—	442	567	22 441
Jönköpings län	—	—	—	436	436	2 422
Kronobergs län	—	—	—	—	—	2 282
Kalmar län	—	—	—	436	436	5 051
Gotlands län	—	—	—	1 880	1 880	8 069
Blekinge län	—	—	—	404	404	10 755
Kristianstads län	—	—	—	892	892	10 662
Malmöhus län	—	—	—	284	284	32 030
Hallands län	—	—	—	—	—	11 531
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	780	780	11 850
Älvsborgs län	—	—	—	85	85	15 483
Skaraborgs län	—	—	—	910	910	7 348
Värmlands län	—	—	—	156	156	155 754
Örebro län	—	—	—	305	305	318 638
Västmanlands län	—	—	—	706	706	173 551
Kopparbergs län	—	—	—	246	246	388 635
Gävleborgs län	—	—	—	7	7	244 996
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	3 671
Jämtlands län	—	—	—	53	53	2 372
Västerbottens län	—	—	—	231	231	112 717
Norrbottnens län	—	—	—	1 747	1 747	258 503
Hela riket: 1959	125	—	—	10 081	10 206	1 915 237
1958	505	—	—	9 341	9 846	1 748 447

Tab. 12. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade på län

Establishments and workers in metal and mining industries, by county

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län	Arbetare vid							Antal arbets- ställen
	järn- gru- vor	andra malm- gru- vor	kol- gru- vor	järn- och stålverk	me- tall- fram- ställ- nings- verk	sten- indu- striella an- lägg- ningar	samtliga bergverk	
Stockholms stad	—	—	—	—	—	44	44	5
Stockholms län	108	—	—	89	—	122	319	13
Uppsala län	161	—	—	1 258	—	7	1 426	7
Södermanlands län	212	—	—	1 603	—	360	2 175	20
Östergötlands län	—	—	—	1 966	—	305	2 271	18
Jönköpings län	3	—	—	—	—	160	163	12
Kronobergs län	—	—	—	47	—	188	235	11
Kalmar län	27	—	—	—	31	396	454	24
Gotlands län	—	—	—	—	—	256	256	12
Blekinge län	—	—	—	760	—	239	999	20
Kristianstads län	—	—	298	—	—	515	813	27
Malmöhus län	25	—	331	88	20	534	998	34
Hallands län	—	—	—	386	—	74	460	11
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	33	—	1 111	1 144	56
Älvsborgs län	—	—	—	904	—	94	998	14
Skaraborgs län	—	—	—	110	—	379	489	19
Värmlands län	249	—	—	5 035	—	116	5 400	23
Örebro län	929	452	—	7 498	—	1 346	10 225	45
Västmanlands län	868	25	—	5 870	—	161	6 924	21
Kopparbergs län	2 456	609	—	7 558	77	269	10 969	40
Gävleborgs län	270	—	—	7 569	—	9	7 848	8
Västernorrlands län	4	—	—	24	283	3	314	4
Jämtlands län	—	—	—	—	—	183	183	8
Västerbottens län	—	1 167	—	—	1 218	96	2 481	18
Norrbottnens län	5 092	226	—	2 068	—	53	7 439	13
Hela riket: 1959	10 404	2 479	629	42 866	1 629	7 020	65 027	483
1958	11 244	2 723	805	41 136	1 655	7 173	64 736	513

Av Kommerskollegium

hava hittills offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1958.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1959.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrin (1914).

Läder-, hår- och gummivaruindustrin (1915).

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft (1919).

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

Sågverksdriften i Sverige år 1953.

HANDEL. Årgångarna 1911—1958, samt årg. 1959 del I och årg. 1960 del I.

KVARTALSSTATISTIK ÖVER HANDELN. I. Införsel och II. Utförsel. Årg. 1961.

MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årg. 1954—1961 samt av årg. 1962 häft. 1—2.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1959.

EKONOMISKA OCH IDEELLA FÖRENINGAR SAMT STIFTELSE. KOOPERATIV
VERKSAMHET. Årgångarna 1950—1959.

ALLMÄNNA EKONOMISKA FÖRHÅLLANDEN. 1951 års företagsräkning.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren
1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1953.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1960 samt av årg. 1961 häft. 1—5.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1. Tabell-
avd. ingår därefter i Kommersiella Meddelanden.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag.
Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.